

MAGYAR HÍR- LAP

* 3. évfolyam

Posta postalá plátitá in r
aprobárit Dir. Gen. PTT

ROMANIA

1 LEU-POSTA

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 156 (1598) szám * Péntek, 1937 augusztus 13

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Késő éjszakába nyúló minisztertanácson munkatervének további végrehajtásáról határozott a kormány

Elkedvetlenítette az ellenzéket a Tatarescu-kormány
további maradása. — Liberális lap érdekes magya-
rázata a kormányzati időről

Bucuresti. Saját tud. A kormány szerdán este minisztertanácsra ült össze, amelyen az összes idehaza tartózkodó miniszterek résztvettek. A minisztertanács a késő éjjeli órákig elhúzódott és arról még csütörtök délig nem adtak ki hivatalos jelentést. Kiszivárgott hírek szerint a minisztertanácson elhatározták, hogy a kormány egyelőre szabadságra megy, ami azt jelenti, hogy a miniszterelnök kihallgatásait néhány napra felfüggesztik és a fontosabb minisztériumok tárcaviselei is munkájukat beszüntetik. Hasonlóképpen megbeszélést az augusztus 15-iki Constantában tartandó tengerészeti ünnepek sorrendjét és a kormány az ünnepségen való részvételét. Az értekezlet még foglalkozott a kormány eljövendő munkarendjével és elhatározta, hogy a már régebben bejelentett munkaprogramot igyekeznek keresztülvinni.

A „VIITORUL” MAGYARAZATA A NÉGYÉVES HATÁRIDŐRŐL.

Bucuresti. Saját tud. Ellenzéki körökben nagy levertség tapasztalható. Az ellenzék biztosra vette a kormány egészen közeli távozását és most távozás helyett arra ébredt, hogy

Tatarescu kormánya iránt legfelsőbb

helyről újabb bizalom nyilvánult meg.

Fokozza az ellenzéki pártok nyomott hangulatát a kormány hivatalos lapjának, a „Viitorul”-nak csütörtöki cikke is. Ebben a Viitorul azt fejtegeti, hogy az alkotmány csak a parlament számára szabja meg a négyévi működési időszakot, viszont

a kormány számára az alkotmány egyetlen pontja sem jelöli meg, hogy meddig maradhat uralkodni.

Mivel pedig Duca miniszterelnök meggyilkolása után a mai Tatarescu kormány valójában csak a parlament 1934 február 18-iki ülésén mutatkozott be, kézenfekvő dolog, hogy egyrészt a parlament mandátuma sem járhat le a négy év letelte, azaz 1938 február 10-ike előtt, másrészt pedig a kormánynak sincsen semmi oka arra, hogy ezelőtt a határidő előtt eltávozzék helyéről.

Ellenzéki körökben a Viitorulnak ezt a cikkét beharangozásnak tekintik, melyen keresztül a kormány bejelenti először azt az elhatározását, hogy októberben meg akarja tartani a parlament rendkívüli ülését, másodsorban pedig a rendkívüli ülésszakon túl is tovább meg akarja magának tartani a hatalmat.

Japán flottatüntetés Sanghái kikötőjében

Nagy harc Nankau közelében. — Az orosz fehérgárdisták Pekingben is működésbe kezdtek

Shanghaiból jelentik: Eleinte arra volt kilátás, hogy az itteni repülőtér történt összeütközés ügyét japán részről külön elszigetelten veszik, s nem vegyítik a kínai-japán nagy háborús viszályba. Azonban utóbb a japán hadügyminisztérium az ügyet a japán hadsereg presztizskérdésévé tette. A repülőtéri verekezésben agyonlőtt japán tiszt és katoná miatt a japán főparancsnok Kína részéről a legteljesebb elégtételt követeli.

A japán katonai hatóságok szerdán flottatüntetést rendeztek Sanghái előtt. Negyven japán hajó vetett horgonyt a kikötőben és már husz újabb japán hajó van utban Sanghái felé. A tüntetés nem támadó jellegű, hanem csak figyelmeztetés volt. A hajók behatoltak Csangseking kikötőjéig és hír szerint Nankau előtt is flottatüntetést rendeztek.

Szerda óta Nankau közelében nagy harc folyik. A japán katonák hosszabb tüzérségi előkészítés után, tankok védelme mellett támadást indítottak a nankingi kormány egyik hadosztálya ellen. Nankau városát repülőgépek bombázták.

Pekingből jelentik: Diplomata körökben attól félnek, hogy az orosz fehérgárdisták megtámadják a pekingi orosz konzulátust is. Az orosz, japán, amerikai, angol és francia követek elhatározták, hogy megalakítják a szovjet-konzulátus védelmi őrségét. A követek ugyanis attól tartanak, hogy a Tienensinben történtekhez hasonlóan orosz fehérgárdisták itt is megtámadják a szovjet-konzulátus épületét.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

A hazugság háborúja

Európa legmozgalmasabb és legtörténelmibb tengerében, a Földközi-tengerben hullámszik immár a jövő történelmi alakulása. Az angol-olasz világforgalmi igények itt küzdenek a felszín alatt, s igyekeznek az egymás melletti elsímulásra. De a felszín fölött itt dobálnak bombákat a különböző országok kereskedelmi hajóira is, hogy egymás elleni ijedségbe és kapkodásba idegesítsék az egymás iránt amúgy is eléggé bizalmatlan államokat és népeket. Es azt se lehet tudni, hogy ki a bombázó. Ez a rejtélyesség valami figyelmeztető előkép abból, hogy a légi járművek milyen befolyással lehetnek az emberiség jövő háboruszkodásának az előidézésére. Kirívó példa abban a tekintetben is, hogy az emberi gyarlóság hogyan tudja még azt is az egymás elleni visszaélésre használni, ha a műszaki fejlődés révén a levegőben új életutat tudott egyébként törni magának. A repülőgépek új életstílust nyújtanak a népeknek, s mégis az életnek ez az új kiterjedése is mind nem elég ahhoz, hogy a népek elférjenek egymás mellett.

Illetve... a népek elférnének egymás mellett, elfértek a régi élet-területen is, csak valami más avatkozik bele, hogy egymástól minden fejlődési fordulatkor újabb idegenkedésre hangolódjanak. A műszaki vívmányok formailag közelebb hozzák a világ legmesszebb tájait is egymáshoz, de lényegileg annál távolabb zilálják egymástól a lelkeket. Minden új műszaki vívmány alkalom ahhoz, hogy az emberek ismeretlenebbek legyenek egymással szemben, holott a vívmány útján egymás jobb és barátabb megismerését tudhatnák elérni. A népek és emberek alapjukban véve, önmagukban véve egyszerűek és jók, de minden fejlődésnél ez az alaplényegük válságba jut, mert fölébred a fejlődés előnyei körüli verseny bennük, ami minden fejlődési fokozatkor csak rosszabbá és irigyebbé teszi őket. Tehát a népek alapjosságát valami rossz szellemi érzékenység haladja túl, vagyis a népek értelmiségi foglalkozása rétege az, ami a fejlődéseket rosszul fogja föl, önzően akarja kihasználni, s így a fejlődések jóságát is embertársaira nézve elrontja.

A bécsi Reichspost-ban „Egy európai újságíró” névjelzéssel cikksorozat jelenik meg, mely éppen a repülőgépekkel előállított fejlődést méltatja a háborús technika szempontjából. A legújabb cikk talán éppen a földközi-tengeri rejtélyes bombázások alkalmából képet ad arról, hogy a világképet a „nevtelen háború”-nak milyen új lehetősége fenyegeti. Elmondja, hogy minden időben voltak a háborúviselésnek emberies és borzalmas, lovagias és alattomos módjai, melyek már az ellenségeskedés megkezdésekor megnyilvánították magukat. Az ellenfélnek leeresztett karddal való üdvözlése, az első lövésnek az ellenfél részére átengedése, a háborús állapotba lépés megizenése, a nyílt hadüzenet előtt tartózkodás minden ellenségeskedéstől: ezek a módszerek jelentkeznek egyfelől. De az ezektől való elfejlődés is állandóan nagyobb, s egész addig tud fajulni, mikor a háborús felkészültség híján levő, mitsem sejtő államra meglepetésszerűen rárohannak. Ez az elfajuló fejlődés azt mutatja, hogy a harci technika növekedésével a lovagiasság egyre fogyatkozik.

Azonban még a meglepetészerű, de mégis nyílt támadásnál is lelkiismeretlenebb a harci szenvedélyek kitörésének névtelen fölidézése.

ilyenek a lehetősége ott van a levegőben; a repülőgépek technikai fejlődése hozta el magával. A bécsi cikkíró utal arra, hogy a mostan folyó spanyol polgárháborúban a moszkvai politika vonalvezetése a világ összevesztésének szándékait világosan megmutatta. A hazug híresztelést is számtalanszor fölhasználta, s az olyan kísérletekre is mutatott készséget, hogy idegen jelzések használatával hamis gyanút kellett föl az olasz vagy német állam rovására. Mindezt azért, hogy a spanyol háború körüli világfeszültségből kirobbantsa a világháborút, s vele azt a világbonyodalmat, mely a Komintern megállapítása szerint egyedüli előfeltétele a kommunista világorradalom kitörésének. Csak a kezdő összevesztés szükséges hozzá, aminek a „névtelen” földidézéséhez elegendők — a repülőgépek.

A bécsi cikkíró el is mondja, hogy miképpen léphet föl ez a „névtelenség”. A következőkben szóról-szóra idézzük cikkének erről szóló részletét:

— Csak annyi kell, hogy titkosan ellásanak több repülőgépcsoportot német állami jelvényekkel, s ültessenek azokba nagyjából német kommunista legénységet. — Moszkvának minden nemzetből vannak ilyen emberei, — aztán szerelik föl német eredetű robbantóanyagokkal. — Idjék akár közvetlen repüléssel, akár hajón szállítással a német-francia határvidékre és ekként álarozva, bombákat dobassanak le velük Franciaország fölött. Ha az akciót ügyesen rendezik és hajtják végre, s különösen a pillanatot jól választják ki, vagyis azt az időpontot, mikor valami nagyobb vagy kisebb alkalom miatt olyan hisztérikus háborús rémület van, amilyeneket az utóbbi években már többször éltünk át; mikor dühös újságcsaholások zaja hallatszik innen és túl a határokon, s ezeket fölzgatott politikusok rabbiátus beszéde kíséri, mely a népben azt a meggyőződést veri föl, hogy a háború itt van a küszöbön. — ha tehát valami ilyen krízis idején egyik éjszaka Strassburgra, Metzre, Verdunre, Párizsra, stb. hirtelen repülőbombák csapnak alá, azonnal szétriad egész Franciaországon keresztül a kiáltás: „Németország ismét ránk támadott!” És ugyanabban a pillanatban nemcsak Franciaország egész védelmi mechanizmusa lármázódik fel, hanem az összes bombavetőcsoportok is minden késedelem nélkül fölszállanak, hogy a mozgósítási utasításokban megjelölt pontokon Németországban az „ellentámadást” végrehajtsák.

— Még ha a bolsevista repülőgépek parádel akciót nem hajtanak is végre Németországban, mégis most a francia bombázók Németországot a tényleges támadással háborús állapotba helyezik és ott is működésbe hozzák az egész háborús mechanizmust. Az első bomba-alávetés után kevés óra múlva már mindkét ország légi hadereje teljes száguldással rohan egymás ellen és semmi se tudja ezt a szemberohanást megállítani. Ezernyi német és francia repülőgép fog egymással légi harcban állani s számtalan bomba hull alá az ellenfelek városaira, forgalmi vonalaira, katonai épületeire, stb. Még ha utóbb a hamis támadás valóságára rájönnek is, az már alig használ valamit, mert már tényleges hadicselvények történtek a legátfogóbb és legsúlyosabb módokon, a régi gyűlölet az ijedség és rémhírek hatása alatt új félelmekkel megtízszereződik, s az agyakat elködözi és ránehezedik minden elhatározásra. A háború belelöp a maga teljes sodrába és maga diktálja tovább a fejlődést... Genfben pedig két vagy három nap múlva összegyűl a Népszövetség, hogy megállapítsa, ki volt a támadó és hogy ellene elhatározza a megtorlásokat...

A cikkíró hozzáteszi mindezekhez: „Az előadottakban csak elméleti példáról van szó, azonban legkevésbé sem mondhatjuk, hogy ez a példa csak képzeletdús agyrém volna.” Van benne valami. De akár nagyobb, akár kisebb az ilyen névtelen háború-földidézésnek a valószínűsége, bizonyos dolog az, hogy a földközi-tengeri rejtélyes bombázások már izelítőt adtak nekünk az ilyen névtelen rosszindulatokból. A repülőgépből adott emberiségi fejlődés a hazugságfejlődés ellen és a népek közötti szövöltszítésre használhatja. A technikai fei-

lődést valami gonosz értelem igyekszik olyanra tenni, hogy az egyszerű népek jóságából egymás elleni rosszát tegyen urrá a népek fölött. Itt kell meglátnunk bajaink igazi okát: az emberiség értelmes rétegének lelkiismeretlen hajlamaiban. Az emberiség értelmes rétege hibás abban, hogy a népekről hamis híreket és félrevezető ismertetéseket közöl, s így a helyett, hogy felvilágosítón hatna és növelné az

egymás megbecsülését, egymás ellenségeivé formálja a népeket.

Az emberiség értelmes rétegének nagy magába szállást kell végbevinnie. Az egyszerű nép nem hibás; az értelmes rétegnek kell tisztább lelkűnek lennie. Akkor a repülőgépek is nem háborús bombákat fognak szállítani, hanem a népek lelki jóságát fogják egymással összeköttetésbe hozni.

Franco tábornok felvilágosító jegyzéke Angliához

A hamis jelzésű repülőgépek leleplezése. — Újabb bombák hullottak egy angol hadihajó közelében

Salamancából jelentik: A nemzeti rádióállomás részleteket közöl Franco tábornoknak az angol kormányhoz küldött válaszigjegyzékéből. A jegyzék hangsúlyozza, hogy a „British Corporal” elleni földközi tengeri támadás pillanatában egyetlen nemzeti katonai repülőgép sem volt távol a légi kikötőktől. Amennyiben a támadó repülőgépek nemzeti repülőgépek jeleit viselték, megtévesztésből tették. Megállapított tény az, hogy a támadó gépek Fokker-típusúak voltak, s a nemzeti hadseregnek egyetlen ilyen repülőgépe sincs. Ugyanezek a gépek támadtak a „Mongolia” nevű olasz hajó ellen is, még pedig úgy, hogy előbb hosszabb ideig keringtek az olasz hajó fölött és csak amikor felismerték annak nemzetiségét, akkor kezdték bombázni.

— A nemzeti Spanyolország gépei nem bombázhatják ilyen módon legjobb barátait. — írja Franco tábornok. — Ami pedig az angol gőzöst illeti, egy kis józan ésszel megállapíthatjuk, hogy ha valakinek érdekében áll Anglia barátságos magatartása, az a nemzeti Spanyolország. Amikor a nemzeti Spanyol-

szág a hadviselő jog megadását kéri, nem fogja azt bizonyítani, hogy nem képes ezt a jogot tiszteletben tartani.

Londonból jelentik: A Reuter hírszolgálati iroda Saint Jean de Luzból eredő táviratra hivatkozva közli, hogy egy nemzeti repülőgép két bombát dobott le a spanyol partok mentén haladó „Foxhaun” nevű angol torpedóromboló közelében. Ugyancsak a szerdai napon három felfegyverzett halászbárka több ágyulóvést adott le a „Foxhaun” közelében. Más jelentések szerint az ágyulóvések a Cista nevű kormányparti torpedóromboló és két nemzeti hajó közötti küzdelemből eredtek. A Foxhaun nem sérült meg.

A SPANYOL NEMZETI BANK EZÜSTRUDJAI.

Londonból jelentik: A „Daily Herald” (munkáspárti lap) gibraltári jelentése szerint német katonák legutóbb megtámadták a spanyol Nemzeti Bank algecirási fiókját. A német katonák gépkocsin érkeztek és magukkal vitték a bankban őrzött ezüstrudakat. — A lap értesülése még megerősítésre szorul.

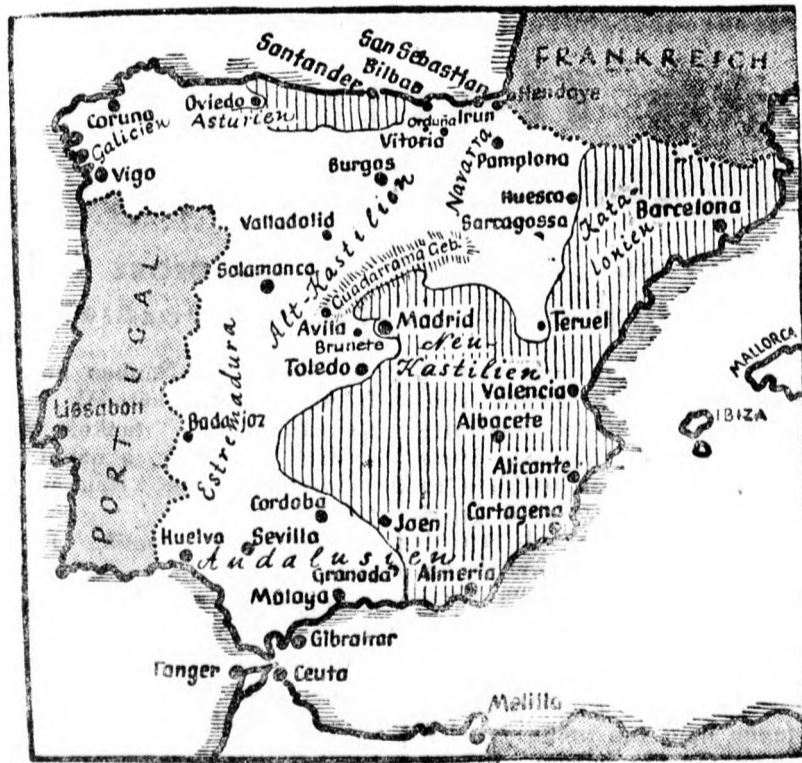
Elelmiszer-hiány az egész Spanyolországban. Súlyos zavargás Malagában

Francia hatósági intézkedések a valenciai kormány javára

Saint Jean de Luzból jelentik: A francia hatóságok kiutasították a Német Távirati Iroda itteni tudósítóját, Grosst azért, mert szolgálókat tett az *United Press* angol lapnak is. Viszont másrészt meg azt állítják, hogy a kiutasítás azért történt, mert ugyancsak Gross a

salamancai nagykövetség attaséja is.

A rendőrség letartóztatta Adrienne Penatenacot, a marseillei postahivatal egyik tisztviselőjét. A tisztviselő ellen az a vád, hogy Valenciába küldendő titkosírású táviratot elutalajdonított. Penatenaco bevallotta, hogy egy szer-

A spanyol front mai állása.

A vonalozott rész a vörösek, a fehér a nemzetiak által megszállott területeket jelzi.

vezett társaság fölbújtására cselekedett. Az ügyben még további letartóztatások várhatók.

Madridból jelentik: A spanyol vörös fővárosban hónapok óta nagy élelmiszerhiány van. A vörös hatóságok azzal akarják a lakosság figyelmét elterelni és a lázadásokat megakadályozni, hogy elrendelték a szórakozóhelyek megnyitását tekintet nélkül arra, hogy háború van. Madridban már meg is nyílt 19 színház és 39 mozi, melyek állandóan nyitva tartanak.

Gibraltári jelentés szerint a nemzetiek birtokában lévő területeken is gyakori az élelmiszerhiány.

Malagában súlyos természetű zavargások voltak a spanyol és a külföldi tisztak között. Három külföldi tisztet holtan találtak meg. Harminc spanyol tisztet letartóztattak, ötöt közülük azonnal ki is végezték, mert részük volt a három idegen tiszt meggyilkolásában. Malaga külvárosában is véres harc folyik a spanyol és az idegen tisztak között. Két külföldi tisztet itt is megöltek.

VÉRES ZENDÜLÉS KARTAGENABAN

San-Sebastianból jelentik: A nemzeti rádió állomás jelentése szerint a vörös uralom alati álló Kartagenában véres zendülés tört ki. A munkásszövetség követelte a bebörtönzött anarchista szabadonbocsátását, a hatóságok azonban ezt nem teljesítették. A valenciai kormány a rend helyreállítására két zászlóaljot küldött Kartagenába, de így is csak elkecseregett harcok után tudták a zendülőket szétszórni. Kartagenában a helyzet még mindig rendkívül izgatott és minden percben újabb lázadás kitörését várják.

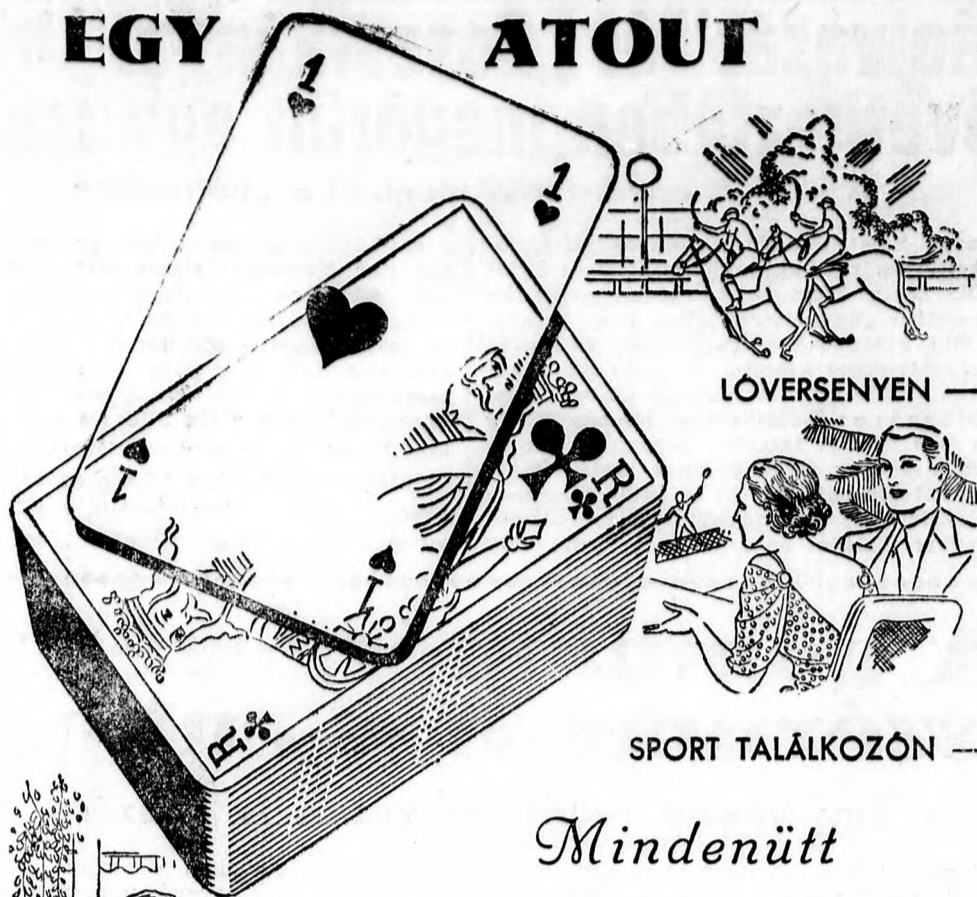
Zavargások Jugoszláviában

Tüntetés egy vidéki városban a konkordátum ellen, a fővárosban a németek ellen.

Belgrádból jelentik: Jugoszláviában a vidékre is igyekeznek átterjeszteni a konkordátum elleni izgatásokat. Boszniában, Bjelina városban volt egy nagyobbarányu tüntetés. A tüntető tömeg megrohanta Pantics Gjubomir képviselő házáét és gyógyszerárát. A tüntetők ezután bezárták magukat az ortodox templom udvarára és 24 órán át tudtak ellenállni a katonaságnak. Akkor azonban sikerült a katonának behatolni a templom udvarába és szétoszlatták a tüntetőket.

Belgrádból jelentik: Szerdán este 9 órakor nagyobb csoport tüntetett a német utazási irodahelyisége előtt. A német utazási iroda a Riunione Adriatica olasz biztosító társaság palotájában van. A tömeg a fasizmus és a nemzetiség szociálistizmus ellen tüntetett. A tüntetők kövekkal betörték az ablakokat, míg a rendőrség széjjel tudta oszlatni a csoportot.

József főherceg és Imrédy Béla autóbalesete. Budapestről jelentik: A szerdai nap az autószerencsétlenségek napja volt a magyar fővárosban. József főherceg autója Óbudán, a Margit-kórház közelében egy szabálytalanul hajto lovaskocsiba ütközött. Az összeütközés folytán az autó több ablaka betört, a főhercegnek azonban semmi baja nem történt. Imrédy Béla, a Nemzeti Bank elnökének az autója előtt egy Fábrián István nevű munkás hirtelen át akart szaladni az uttesten. A sofőr már nem tudott fékezni és elütötte. Imrédy a hirtelen megállás következtében az ablaknak esett és az üvegszilánkok arcát, homlokát összevágta. Fábrián István a Rókus-kórházba szállították, Imrédy Bélát pedig a lakásán kötötték be. Ugyancsak szerdán egy autó összeütközött egy villamossal. Dónát József gépgyáros felesége, Kertész Aladár gyárigazgató felesége és leánya, Timár Henrich fateleptulajdonos és Hoffmann József gyárigazgató az összeütközés alkalmával súlyosan megsebesültek. Állapotuk yálságos.

NYÁRI KERTEKBEN —

Más híres Lady készítmények: CHAT NOIR, PERLE DE PARIS, JOCKEY CLUB, JAZZ.

érezni a Mon Atout kölnivíz — az elegáns világ kedvencének — illatát.

Ki tud ellenállani légies és diszkrét illatának?

Nők és férfiak igen magasra értékelik, vonzza őket ez a bódító fluidum, amely felidéz minden báj, a virágzó kertek minden poézisát...

Nem csak toalettasztalra és utinecessairejébe, de ruhájába is való egy kis üveg Mon Atout kölnivíz. Nyáron nélkülözhetetlen!

Mussolini beszéde a mai Olaszország szelleméről

Rómából jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök szicíliai útja során Cataniában beszédet mondott. Beszédében hangoztatta, hogy szicíliai útjával kapcsolatban nemcsak Olaszország, hanem egész Európa és az egész világ figyelmébe szicíliaira összpontosul.

— Ez annak tulajdonítható — folytatja beszédét a miniszterelnök — hogy most már Olaszországban kívül is meglatogatták az olaszokat, akik számára pedig nem akartak helyet biztosítani sem észak, sem dél és sem kelet, sem nyugat felé.

Hangoztatta Mussolini, hogy a fasiszta hatalom erősödik, ha az olasz nép készíti a katonai életre. Amikor egy nép a hadviselésben és saját fegyvere forgatásában nem járta, oda jut, hogy másokét kell viselnie. A történelem tanúsága szerint azoknak a népeknek, melyek a harcosszellemet kerülték, a nyomor és a rabszolgaság volt az osztályrészük. A fasiszta állam három alapelveken épül fel és pedig: a tekintély, a rend és az igazság.

A kínaiak elutasították a sanghai követeléseket. Kolera Honkongban

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Sanghaiból jelentik: A kínai hatóságok elutasították a japánoknak azt a követelését, amelyet a repülőteri incidens miatt terjesztettek elő. A japánok azt követelték, hogy húszkilométeres körzetben ürítsék ki Sanghai környékét. Az elutasító válasz után biztosra vehető, hogy a japánok magában Sanghaiban is megtorló intézkedéseket fognak végrehajtani.

A menekülők népvándorlása mindegyre fokozódik a nemzetközi negyed felé. Nankau közelében a japánok elfoglalták a

nankau-i tornyot, ami hadászati szempontból nagy fontossággal bír, mivel csak ezen keresztül lehet közlekedni a kínai falon. Heves tűzérési és légi harcok után a japán csapatok csütörtök délelőtt elfoglalták a nankaui pályaudvart.

A Times hongkongi jelentése alapján közli, hogy Honkongban kolerajárvány dühöng. A járványnak eddig 52 halálos áldozata van, köztük egy európai gyermek.

„Ráolvasás” és „boszorkányos” bűbáj következtében megőrült egy család

A család egyik tagja meghalt a „bájtaltól”

Săcueni. Saját tud. Boszorkányos rémhístorikákba heillő esetről kaptunk értesülést az Eriul menti Cherechiu községből. A közeli napokban egy ismeretlen vándorjósno jelent meg a községben, aki különböző boszorkányos eszközökkel igyekezett pénzt kicsalni a hiszékeny falusi emberektől. Titokzatos látogatásai közben elvetődött Mészáros Lajos ottani jómódu gazda házához is s itt úgy látszik, nagyon jó talajra talált. A hiszékeny és idegyöngye családtól rövid idő alatt 900 leit csalt ki és eddig még meg nem állapított „boszorkányos” mesterkedésekkel az egész családot az örületbe kergette. Ugy

a családfő, mint annak felesége, két leányuk és egy fiuk circularis elme zavart kaptak — pénzüik ellenében. A szájalomraméltó családot egyik săcueni orvos vette gyógykezelés alá, de az egyik leányt — aki napok óta sem italt, sem ételt nem tudott lenyelni, — már nem tudta megmenteni a haláltól. A család többi tagjai közül különösen a fiu állapota súlyos. A rendkívüli eset, amelyre nyomtatékosan felhívjuk a hatóságok figyelmét, a községben és annak környékén óriási izgalmat keltett, annál is inkább, mivel a jósno közben eltűnt a községből.

A gombamérgezések széruma a — cukor!

Egy francia tudós szenzációs felfedezése

Budapestről jelentik: A mostani esős, meleg nyári időben alig mulik el nap, hogy ne fordulnának elő egyszerre több helyütt is, súlyos, sőt halálos gombamérgezések. A tudomány már évek óta foglalkozik ezzel a minden nyáron tömegesen fellépő mérgezéssel, de komoly eredményt eddig még nem ért el.

A párizsi Pasteur-intézetben hat esztendeje dolgozik Leon Binet, a kiváló francia orvos-tanár, aki csodálatos hatást ért el glucose szérumoltásokkal.

Binet tanár megfigyelései szerint gombamérgezőkor a vér glucose, illetve cukortartalma, mely általában literenkint egy grammra tehető, — rohamosan csökken és sokszor 0,30, sőt 0,20 grammra esik. Ez a megállapítás adta a gondolatot a tudósnak, hogy cukorból kivonott glucose-szérummal végezzen oltásokat, egyelőre természetesen csak a kísérlet céljaira fel-

használt háziyulakon és tengeri malacokon.

Az eredmény egyenesen meglepő volt! 10-14 óráig teljesen bénult állapotban a gombával mérgezett kísérleti állat már közel volt a kimúláshoz, amikor a tudós 40 százalékos cukorglucose szérumot fecskendezett a háziyulak fültömiregyeibe. A vér cukortartalma rohamosan emelkedett s lehetővé tette, hogy az állat 6-8 óra leforgása alatt leküzdje a gombamérgezés romboló hatását.

Tekintettel arra, hogy a háziyul vérenek cukortartalma pontosan megegyezik az emberi szervezet vérenek cukortalmával, Binet tanár azt a következtetést vonja le felfedezéséből, hogy a glucose-szérumoltások emberek gombamérgezési eseteiben is teljes eredménnyel alkalmazhatók. Ilyenformán tehát maga a természet az, amely megadja a védekezési lehetőséget a gombamérgezési veszedelem ellen — hangoztatta nyilatkozatában Binet tanár — és kijelentette, hogy a köznyelven „bolondgombának” nevezett mérges gombák, mint köztük az egyik legveszedelmesebb, az ugynevezett Amalites Phalloides, amely levesgombák közül, továbbá a bábavargánya néven ismert Boletus Satanással történt mérgezések esetében minden alkalommal sikerült a glucose-szérum injekciók segítségével a kísérleti nyulakat meggyógyítani. Miután a tudós szerint csaknem valamennyi mérges gombafajta között az említett kettő a legveszedelmesebb, valószínű, hogy az orvosi tudomány a jövőben biztos gyógyszerrel — cukorkivonattal — rendelkezhetik különösen a falusi lakoságot veszélyeztető gombamérgezések ellen.

I. Kr.: AZ OROSZ TITOK

Egy Oroszországot megjárt mérnök szenzációs tapasztalatai az orosz élet hétköznapjairól, álmairól és valóságairól. — A legpozitívabb és legérdekesebb könyv, ami eddig a magyar irodalomban a Szovjetről megjelent

Ára 40 lei és 15 lei portó.

Kapható: könyvosztályunknál

Az asztalszomszéd

Irtó: Dietl Fedor

A tágas étteremben már régen együtt ültek a trakkos előkelőségek. Nem rajtam múlt, hogy alaposan elkésvé igyekeztem az ünnepi vacsorára, amelyre négy világrészről sereglettek össze a vendégek és az emeletmagas üvegajtóban megállva tűnődve pillantottam végig a díszes gyülekezeten.

Megejtő volt a kép! A százszerű virágokkal, a mezők árvalányhajával ékes asztalon akár a fályák, lobogtak nehézsúlyos karos gyertyatartók.

Mialatt topregve álldogáltam a küszöbön és a legszívesebben észrevétlenül húzódtam volna meg a hosszú asztal végén, óvatos pincérek lopakodtak mellém. Szíves szóval udvariaskodtak. Röptében elmagyarázták a fényes estebéd remek fogásait s régi ismerősem, a derék üzletvezető, aki mint valami hadvezér osztogatott parancsot őrhelyének hátyafokáról, tépelődésem látára készségesen terítette elém az est „vezérkari térképét”.

Földabrosznak is beillt volna a méteres pergament, amelyen mint stratégiai pontok, művésziesen kidolgozott ábrák jelezték a meghívottak helyét. Gondosan kicirkalmazott felvonulási tereprajz volt ez, taktikai sakkhúzásokkal, nyílt támadásra kecsegtető esélyekkel s mi kettőn, mint hadászati problémákon elmélkedő tiszték, görnyedtünk a térkép fölé.

Nem túlságosan rajongok a hivatalos vacso-

rakért. Majd minden esetben nálam élelmesebbek foglalják el a kijelölt helyet, én meg világrét sem óhajtok alkalomkereső történetnek feltűnni régi ismerőseim szemében, akikkel ilyenkor észszesodor a véletlen.

Most is így történt s ezért válogatásra fanyalodtam a még üresen maradt helyek között.

Végül, nagy ravaszul, kiszemeltem magamnak asztalszomszédul az egyik előkelőséget, akiről meggyőződéssel hittem, hogy külföldi. Evőeszközök halk csörömpölése, pohárcsengés között vándoroltam el az ismeretlen mellé. A fondortatosan kiokumált üres hely mellett tiszteletet parancsoló, szakállas idegen üldögélt, akinek most udvarias meghajlással — és találmomra franciául — mutatkoztam be.

Asztalszomszédom meglepetten pillantott fel s váratlanul — angolul válaszolt a köszöntésemre. Letelepdedtem s azontúl angolul társalogtunk. Az előkelő asztalszomszéd ugyan kissé törte Albion nemes nyelvét s egyébként is szűkszavúnak bizonyult. Az észszer megszokott „bankett csevegés” így hát hamarosan elapadt közöttünk s én, mi tagadás, megkönnyebbülve lélegzettem fel. Egyes tapasztalataim ugyanis már régebben igazolták, hogy az ilyen vacsorákon a legkülönbözőbb meglepetések érhetik az embert. Nem egyszer megtörtént már, hogy új ismerősem ilyenkor a legkülönbözőbb megbízásokkal halmoztak el, amelyeknek azután csak emberfeletti erőfeszítés árán sikerült megfelelnem.

A vacsora csakugyan kitűnő volt. Igyekező pincérek egyre-másra nyújtották elének a pompás-rálpompásabb fogásokat s mi közben némán és megfontoltan hallgattuk a zengő szónoklatokat,

Vakmerő ötlettel szerzett pénzt magának egy országosan körözött szélhámos

Hiszékeny falusiaknak eladta Constanta város egyik közteréről a szobrot

Constantából jelentik: Az itteni rendőrség hosszas körözés után elfogta Frangopol Fáni szélhámosnót, aki a legkülönbözőbb családokkal csalta lépre az embereket. A leghíresebb szélhámosa az volt, hogy egy közeli községnek, Adamclisi előljáróságának eladta a constantai Ovidius-szobrot és annak vételárát 24.000 leit, fel is vette a község előljáróságától. Frangopol abban az időben egy újságnak gyűjtött előfizetőket és éppen akkor érkezett a kérdéses községbe, amikor az előljáróság arról tárgyalt, hogy az elesett hősnök szobrot kellene emelni. Frangopol Fáni azonnal jelentkezett, hogy neki van készen egy megfelelő szobra és néhány nap múlva el is hozta az Ovidius-szoborról készült fényképet.

Az előljáróságnak annyira megtetszett a szobor, hogy nyomban ki is fizettek érte 24 ezer lei előleget és abban maradtak a szélhámos nővel, hogy majd szekérrel bemennek Constantába, hogy a szobrot átvegyék.

Tényleg be is mentek a falusiak Frangopol Fáni lakására, ő azonban Bucurestiben volt és anyja fogadta a szobor-hizottságot. Miután azt az értesítést kapták, hogy Frangopol ostére megérkezik, sőtátni mentek a városba és rábukkantak a megvásárolt szoborra. Tekintve, hogy a nyugta a bíró zsebében volt, az teljes lelki nyugalmmal adta ki a rendeletet, hogy a szobrot le kell bontani és kocsira tenni, hogy hazavigyék.

Fejszével, ásóval és kapával hozzá is fogtak az Ovidius-szobor lebontásához, míg nem a rendőrség a műveletre figyelmes lett és rövidesen kiderült, hogy a szegény falusiakat becsapták,

mert hisz a köztéren álló szobor a város tulajdona, tehát köztulajdon s azt így senki el nem adhatja.

A napokban anyja látogatására Constantába ment, ahol sikerült a rendőrségnek letartóztatnia. Most a constantai rendőrség felhívást bocsátott ki a károsultakhoz, amelyben kéri, hogy jelentkezzenek és ezen feljelentések alapján készítik el Frangopol Fáni nagy büntügyi dosszárját.

Kühár Flóris:

Barlangok, sicak, kupaalak Ára 40 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

amelyek a földkerekség minden világnyelvén hangzóttak el a lobozó gyertyák fényében. Pár szót azért mi is váltottunk egymással.

— Please — mondtam én, mia'att császárzeemlyét kinaltam a sajtához

— Thank you — válaszolta ő udvariasan.

Azután felszolgálták a feketekávé.

— Kérem a szivarost — fordultam a pincérhez.

— En is — horkant föl erre az asztalszomszédom, elképdeésemre — magyarul. Ugyanakkor mindkettőnkéből szinte elemi erővel tört fel a kacagás...

Pillanatok alatt kiderült minden! Külföldiek álarcában versenyt udvariaskodva, magyarok voltunk mind a ketten és ezen a felfedezésen olyan jóízű nevetünk, hogy derültegünkre még az asztalfő notabilitásai is fölfigyeltek. A véletlen alaposan megtréfált bennünket, — hiszen egyikünk sem ult a maga helyén — s ha már így történt, azon hirtelenében összebarátkoztunk. Asztalszomszédomból csak úgy dőlt a szó és az én ősztonösen riadt bizalmatlanságom is fölengedett, akár az első napsugárra a februári hó. Közben azért mégsem mulasztottam el, hogy észrevétlenül alaposan szemügyre vegyem a barátságos idegent.

Javakorabeli férfiúnak festett. Gomblyukában csak úgy virult a rendjelszalag csokra. Sűrű körszakála, tekintélyes küiseje, megannyi komoly érvnck tűnt, hogy most az egyszer befolyásos uríember mellett sikerült elhelyezkednem. Bizonyította ezt szomszédom gyakori tekintetése a társaság estély díszelnökével...

Hetvenmillió leire bírságotk a fegyvercsempészésért „Lola” nevű spanyol gőzöst

A hajót mindössze tízennyo emillió leire becsülik

Bucuresti. Saját tud. A román hatóságok által fegyvercsempészés miatt lefoglalt „Lola” spanyol gőzös ügyéről elkészült a hivatalos jelentés. Eszerint a spanyol hajó összesen 36 vagon fegyvert és löszert akart csempészni a vörösek számára. A rakományban van 63740 önműködő fegyver és 327 ezer darab füstnélküli töltény. A hatóságok megállapították a bírság összegét is, melylyel a „Lolát” sújtják. A bírság 70 millió lei, amire egyelőre csak a hajó szolgál fedezetül. A hajót viszont csak 18 millió leire becsülték fel a szakértők.

Miután a vizsgálat befejeződött, a lefoglalt spanyol hajó legénysége és tisztjei elhagyhatták a hajót. A huszonöt emberből álló és legnagyobb részben dán származású személyzet már el is hagyta a hajót.

Huszonhétmillió lei három megye községeknek villamosítására

Bucurestiből jelentik: Minisztertanácsi jegyzőkönyv készült, amely a közmunkaügyi és közlekedésügyi minisztérium javaslatára az ország villamosításáról szolgáló 100 millió leies alapból a következő hozzájárulásokat engedélyezi: Sibiu-megye 15 községe számára összesen 10 millió lei. Tarnava-Mare megye 15 községének összesen 9 millió lei. Ilfov-megye részére 8 millió leit utaltak ki olyan formában, hogy 4.044.800 leit a főváros magasfeszültségű vezetékének lefektetésénél, valamint 8 transzformátor állomás létesítésénél, a fennmaradó 1.955.200 leit pedig nyolc község villamosításánál használják fel.

A JUGOSZLÁV KORMÁNYELNÖK GÖRÖRSZÁGBAN. Athénből jelentik: Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök szerdán Korfuba utazott ott üdülő családját meglátogatására. Ez alkalomból meglátogatta Melaxas miniszterelnököt. A két államférfi megbeszélte az általános nemzetközi helyzetet. Sztójadinovics szerdán este már haza is tért Belgrádba.

Nem! Itt aztán nincs ok aggodalmaskodásra, hogy bokros teendők között „szorgalmi feladatok” elvégzésével bíznak meg kitüntető kedvességgel. Semmi szükség rá, hogy csonkig konyasam a cipóm sarkát és kedvezményes színházjegyet, filmbemutatót, vacsorameghívást talpaljak ki a mellém szegődött asztaltárs vidéki ismerősei számára. Sőt! Ki tudja? Egyszer, — csak egyetlen egyszer talán rám is mosolyog a vakzerencse? Hátha megtörténik valamilyen kisebb-fajta „csoda” és én is pártfogóra bukkanok?

Ezen töprengtem el, mialatt végetért a vacsora. A merész ötleten, vajjon mi történe, ha szerencsét próbálnék? Ha minden fondorlat nélkül, nyílt őszinteséggel környékezném meg a jelles férfit, aki a szó magasztos értelmében a „szomszédok ezomszédja” volt számomra ezen az összejövetelen. Sokra nincs is szükség. Rövid ajánlólevélre. Pár soros írásra valamelyik könyvküldőhöz. Hátha...

Mobón lestem a pillanatot, mikor hozakodhatom elő szerény kéréssel.

— Sebaj — gondoltam, amikor beláttam, hogy erre távozóban sehogy sem nyílik alkalom. Szilárdan elhatároztam, hogy nem tágitok. Fogjen csak törököt rajtam ez az asztalszomszédom. Veje maradok, elkiserem, a nyakán rostokolok, ha kell — hajnalig. Ezalatt majd csak megtudom, tulajdonképpen kihez is volt szerencsém és hogy mennyiben hajlandó sorompóba állítani értem jóindulatával kapcsolatos összeköttetését.

Mert a jóindulatáról, a barátságáról — arról váltig biztosított. Ki nem fogyott az áradásból. Mekkora szerencse, hogy megismerkedtünk. Legjobb, ha majd odaát, a csöndes Budán fejezzük

paradicsom elkészítéséhez használjon „SPHINX” ételolajat

SPHINX

EZ A MÁRKA BIZTOSÍTÉKA A MINDENKORI ELSŐRENDÜ MINŐSÉGNEK

Ujabb tömeges kivégzések voltak Szovjet-Oroszországban

Ezúttal kilencven vasúti alkalmazottat ítéltek halálra és végeztek ki

Moszkvából jelentik: Az irkuzi forradalmi törvényszék szerdán 72 vasúti tisztviselőt halálra ítél azzal az indokolással, hogy trockijista szabotázsban vettek részt s vonatok ellen több merényletet követtek el. A 72 halálos ítéletet azonnal végrehajtották.

A „Daily Herald” jelenti, hogy rövid idő alatt a közlekedési népbiztosság közel 3 ezer

tisztviselőjét tartóztatták le. A letartóztatottak között vannak az Ordnyikidze testvérek, a nehézipari népbiztosság vezetőjének fivérei.

Moszkvából jelentik: A legújabb jelentések szerint a kivégzett 72 vasúton kívül a kaukázusi Pjatigorszkban 18 vasutat végeztek ki. Azzal vádolták őket, hogy a talpfákat szándékosan meglazították. Tiflisben is letartóztattak 32 vasutat, mert kiskilott egy katonaszállító vonat. Asabotban 9 vasutat ítéltek halálra, valamennyiüket azonnal ki is végeztek. Az újabbakkal együtt a legutóbbi napokban kivégzett vasutasok száma 131-re emelkedett. Még 96 vasutasra vár halálos ítélet.

LITVINOV BÉCSBEN KERES ORVOSI SEGÍTSÉGET.

Bécsből jelentik: Litvinov Bécsbe érkezve egyenesen az orosz követségre hajtatott. Azután Ettingert, a világhírű belgyógyászt kereste fel, aki Stalint is kezelte és megvizsgálta magát. Litvinov látogatásának nincsen politikai jellege. Néhány napi bécsi tartózkodás után Litvinov Karlsbadba utazik.

ZAJOS Tüntetés Hitler kancellár kirakatba tett könyve miatt. Berlinből jelentik: Gráci jelentés szerint az ottani könyvkereskedők a hatóságok engedélyével kitétték kirakataikba Hitler vezér és kancellár „Harcum” című könyvét. A hazafiui arcvonal tagjai, amikor a könyvet a kirakatokban megitták, behatoltak az üzletbe, összezúzták a kirakatokat és az üzletet berendezését, a könyveket a földre dobálták. A tüntetők vezetője Sessmer német emigráns volt. A tüntetőköt előállították, azonban személyazonosságuk megállapítása után szabadon bocsátották őket.

be méltón ezt a kedves estét — hangoztatta és már intett is a taxinak. En meg, — mint valami eleven Mefisztó — tessékelttem őt a kocsiába.

Ott aztán, az ódon kávéházban, álmódzó csönd és szivarfüst andalító légkörében úgy éreztem, ütött a pillanat...

Am az asztalosság, aki róla soha föl sem tételezett szemfülességről tett ekkor tanubizonyoságot, épp ebben a döntő pillanatban vágott elém. A torkát köszörülte.

— Kedves öcsém, úgy hiszem, barátom vagy — kezdte a szót nagy körülmenyesen. — Tehetnél valamit az érdekeemben...

Máig sem tudom, hogyan sikerült villámgyorsan felocsúdnom a dermesztő meglepetésből? Levegő után kapkodtam. Csak úgy száguldoztott bennem a riadalom.

— Ér? Hogyan? — kérdeztem kissé rekedten, de nagy önuralommal. Villámsebességgel gondoltam át az összes lehetőségeket. Tehát: operajegy, hangverseny és filmszínház, külföldi kapcsolatok, vasúti kedvezmény, illéses gyors, fedett úszoda, tiszteletpéldány, telefonállomás, tandíjmentesség...

Az asztalszomszéd egy ideig rágta a szipkáját. Azután csöndesen megszóllalt:

— Tudod, öcsém, öreg legény vagyok. Nem is értek alapítván semmihez. Itt volna az ideje, hogy valami biztos állásban elhelyezkedjem...

Ilyen esetben még nem volt! Két-három diplomával rendelkezők szaladgálnak ma állások után előkelő előszobákban.

Ez az őszinte ember „semmihez sem ért” s tetejébe még hozzám fordult... Sajnálom, — alighanem „benha” szegény.

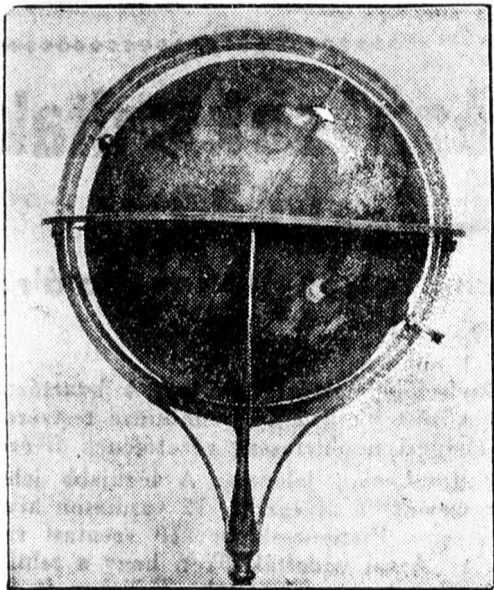
Muzeumba került a Föld egyik legrégebbi glóbusza

Legkedvesebb szórakozásom az, hogy előveszem a Glóbuszomat, csendesen ide-oda forgatom, (jól néznék ki, ha velünk együtt a Föld is így forogna össze-vissza) és közben — nagy utakat teszek meg, a Fidzsi szigetektől Kubáig és Falklandtól Irkutzkig. Az ilyen „világutazás” nem is kerül semmibe és amellett, hogy rendkívül szórakoztató időtöltés, tanul is az ember, mert felrészíti földrajzi tudományát.

Sokan vagyunk ilyen „világutasok”. Szegény Kosztolányi Dezso is sokat „utazott” így az óceánokon s a világ legkalandosabb, oktató regényeinek írója, Verne Gyula is a glóbusza mellett írta regényeit s csak nagynéha mozdult ki otthonából. — de Franciaországot, sőt, Párizst sem igen hagyta el. Egy jó földgömb mellett tehát nagyon jól érezheti magát az ember.

A térkép, az már más. A térképet zsebre-vágják a vonaton, gépkocsin nagy repülőgépen utazó boldog halandók, piros ceruzával előre megjegyzik, hol fognak kiszállni, útiakalmatoságukból és ha eltévedtek a levegőben, vagy az országutakon, iránytű és térkép segítségével gyorsan tájékozódhatnak. Könnyű is a mai világ utazójának, hiszen a rádió is útbaigazíthatja őket s aki repülőgépen szállásos Sidneyből Londonba, annak az egész föld — csak egy jó nagy térkép.

Valamivel nehezebb dolga volt Kolumbusznak, amikor vitorlásaival útrakelt, hogy aztán felfedezze Amerikát, vagy a föníciaiaknak, meg a régi görögöknek, akiknek földrajztudományunk alapjait köszönheti. A tudományos földrajzot ugyanis a régi görögök kezdték először rendszeresen művelni s már Pythagoras sejtette, hogy a

A világ egyik legrégebbi földgömbje,

Föld nem kerek, tányér alakú, hanem gömbhöz hasonló. Ez a feltevés azonban igen hosszú ideig volt vita tárgya és az 547-ben elhalt Anaximander görög tudós első térképétől Behaim Márton kezdetleges földgömbjéig még sokat tanakadtak a tudósok afelett, hogy a föld négy-szögű-e vagy kerekalakú? Ezt a vitát végül is az Őszövetség döntötte el, amelyben a föld-kerekességről van szó és így sokáig hitték, hogy a föld kerek tányér formában lebeg a világ közepén s minden égitest körülötte kering.

Hol vagyunk már ettől a naiv felfogástól! Ma egy Zeppelinen egy hét alatt körülrepülhetjük a földet s rádióval hallhatjuk, sőt láthatjuk, mi történik Tokióban vagy San Franciscóban.

Behaim Márton, az első használható földgömb alkotója, azonban még nem ösmerte sem a rádiót, sem a Zeppelint és így a feladat, amit megoldott, nehezebb volt számára, mint a ma tudósainak kiszámítani, hogy hány millió kilométer távolságra van a Földtől a Fineley üstökös.

A német kozmográfus, Behaim Márton (aki Nürnbergben 1459-ben született) eredetileg posztókereskedőnek készült és a flandriai Mecholmban igyekezett 1477-ben a posztógyártás tudományát elsajátítani. Mint posztós került 1479-ben Antwerpenbe, majd 1480-ban Lisszabonba, ahol Kolumbusz Krisztróffal is összebarátkozott. Közben egyre több érdeklődéssel fordult a földrajzi tudományok felé, tanult, utazott és 1492-ben megkonstruálta az első, tudományos célokra ugyan kevés alkalmas, de mégis, a Föld alakját meg-

közelítően sejtető „Földalmáját”, amelyet szélességi és hosszúsági fokokkal is ellátott. Ez az első földgömbök egyike fából készült s itt-ott dombormívű is, a hegyek magasságát jelezve.

Természetes, hogy ez a primitív földgömb meg se közelíti értékben a villannyal kivilágítható és a Föld forgása irányában mozgó Földgömböket, amilyen pld. a párizsi Flamariion csillagvizsgáló intézetben is látható, de tudományos szempontból mégis értéket képvisel s most méltó helyre jut az öreg glóbusz: amennyiben elhelyezték a berlini Nemzeti Múzeumban, ahol hirdetheti, hogy elmúlt nagy idők földrajzi törekvései milyen eredményeket értek el?

Ki tudja, talán egyszer a mi Földünk is ilyen sorsra jut: s helyet kap a Világmindenség nagy és örök Múzeumában. Megért már rá, mert elaggott s a tudomány fejlődése mellett is a Bűn és a Gonoszság pusztít rajta!

(H. Ő.)

Augusztus 15-én

lezárjuk félévi előfizetőink között rendezett ajándék sorsolásunk listáját. Fizesse be előfizetési díját még ma, hogy résztvehessen az alábbi nyeremények kisorsolásában:

I-ső díj: Az ősz folyamán megrendezendő olaszországi ut fele költségének megtérítése mellett a nyertes résztvesz gyönyörű utakon. Esetleg az ugyancsak ősszel megrendezendő párizsi uton vesz részt mindössze 4000 lei költség hozzájárulás megtérítése ellenében.

II-ik díj: Egy heti nyaralás a Fekete-tenger melletti Constața, esetleg egy heti nyaralás Episcopesti gyógyfürdőben.

III-ik díj: Egy darab negyedes sorsjegy, négy osztályon keresztül érvényességgel.

IV-ik nyeremény: Egyéves ingyenes lapküldés, 1938 január 1-től kezdődőleg.

V-ik nyeremény: 10 nyertes között 1-1 világhírű regény kerül kisorsolásra.

Ne késlekedjék átutalását már most teljesíteni.

Vége van a nyárnak...

— Kis riport a nagy augusztusi esőzésekről —

— Nagyszerű ez az eső a tengerinek — hallottuk ezt a megállapítást éppen eleget, vagyis annyiszor, ahányszor csak az ég esatornái dúsan öntözték az esőt, erre pedig az utóbbi napokban bőségesen került sor. Azt mondják azonban, hogy a jóból is megárt a sok, nem szabad tehát esodálkozni azon, hogy a városi emberek túlnyomó többsége a helyenként tekintélyes erejű zuhogásokkal kapcsolatban nem a tengeri fejlődésének pazar kilátásaira gondolt, hanem a nyári ruhájára és használhatatlanná vált fehér cipőjére, amely a tengerivel ellentétben, nem barátja az augusztusi esőnek. Miután vadonatúj aszfaltjaink mentén nem terülnek el jelentős tengeriföldek, ennek következtében körkérdeésünk folyamán könnyen meggyőződhetünk arról, hogy nálunk a közönség legnagyobb része határozottan az eső ellen foglalt állást. Sajnos, ez az állásfoglalás a legtöbb esetben hiábavaló maradt...

A kukorica és a tökmag szempontjából...

A mezőgazdasági szakértő az idei esős nyárról a következőképpen vélekedett:

— A jelenlegi esős időszak kitünő a tengeri számára, amelynek fejlődését rendkívüli módon elősegíti. Ha a tökmag érdekeit nézzük, akkor is megelégedéssel kell tekintenünk a szapora esőzést. A többi gabonafaj szempontjából már semmi jelentősége sem lehet az augusztusi esőnek.

Mint később megállapítottuk, a mezőgazdasági szakértő volt az egyetlen, aki az eső mellett foglalt állást.

A nyári cikkek kereskedője közömbös...

A nyári cikkek kereskedője a következőket mondotta:

— A kimondott nyári cikkeket már nem érinti az augusztusi eső. Akik akár idegenben, akár itthon töltötték a nyarat, azok még a nyári idény elején beszerezték a nyári cikkeket. Augusztus elején általában a szabadságra menők utolsó csoportja is elhagyta a várost, tehát a nyári cikkekben voltaképpen már holtidény van. Tekintettel arra, hogy az idény az iskolákban is korábban kezdik az előadásokat, tehát augusztus második felében már az őszi idényre készülünk.

Ezzel szemben sirnak a nyári kertek és vendéglők...

Ezzel a közömbös nyilatkozattal élesen ellentétben állanak szemben a nyári vendéglők és kerthelyiségek tulajdonosai, akik hetek óta

nem is mernek a fellegekre tekinteni. Az idén olyan nyári felkészültséggel találkozhatott a közönség, mint talán soha.

A nyári arcvonalon csupa panaszt hallunk. Az üzleti forgalom a kerthelyiségekben talán egy-két nap kivételével nyomába sem ér a tavalyinak. A kerthelyiségek tulajdonosai szomorúan emlékeznek azokra az időkre, amikor a tikkasztó meleg heteken keresztül tartott és a közönség alig várta az estét, hogy a szabadba menekülhessen. Most erről szó sincs. Ettől függetlenül különösen a szombatok és vasárnapok okoznak nagy szomorúságot a vendéglősöknek. Tudni kell ugyanis, hogy üzleti szempontból leginkább a szombat és a vasárnap jöhet számításba, az idén pedig mintha szeme lett volna az esőnek és szorgalmasan böngészte volna a naptárt, rendszerint a hét végére lett borus az időjárás és rendszeresen riasztotta el a közönséget a nyári helyiségekből.

A nyári helyiségekkel közvetlen kapcsolatban természetesen szenvedtek azok az üzletágak is, amelyek ehhez a szakmához tartoznak és üdítő italokkal látták el a közönséget. Ezeknek forgalma az eddigi adatok szerint messze a tavalyi, kitünően sikerült nyári idény mögött maradt. A nyári mozgók, valamint a strandfürdő is erősen megérezte a rossz nyarat. A sorkból természetesen a jéggyárak sem hiányoznak...

Hírdetés!

Wieser S. J. — Belucsák S. J.:

ALPESI FÉNY

Páratlan értékű és érdekességű ifjusági munka magyar fordítása.

A vörös Bécs idejéből vett történet. Egy gimnázium tanulójából adja a modern fiatalság lelki keresztmetszetét. Ateista, kommunista, erkölcsi fertőben sanyalódó fiúk — s a romlottság közt helytálló és átadalmaskodó lilomos lelkek közt izzik állandóan feszült érdeklődést kiváltóan az élet s hatása erősen megfogó, nevelőerejű. Heini, a tőhős ideálja lehet minden fiúnak.

Középiskolásoknak nem lehet eléggé ajánlani! Kartonkötésben, remek címlappal ára 50 lei és portó.

Megrendelhető kényvesztályunk útján is.

HIREK

Közzétett szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 800, fél évre 400

negyedévre 200, egy hónapra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Csakis válaszbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, néhány helyen záporosó, zivatar lehetséges, a hőmérséklet emelkedik.

BECK LENGYEL KÜLÜGYMINISZTER AUSZTRIÁBAN. Bécsből jelentik: Beck lengyel külügyminiszter csütörtökön Gmundenbe érkezett nyári üdülésre. Még bizonytalan, hogy a lengyel külügyminiszter meddig marad Ausztriában.

Zürichi zárlat. Párizs 16.33 fél, London 21.69 fél, Newyork 435 fél, Brüsszel 73.29, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 240.12 fél, Berlin 175.15, Bécs — schilling 80.80, Prága 15.18 fél, Varsó 82.60, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Beomlott a kőbánya és maga alá temetett négy kötejtő munkást. Simleul Silvaniei. Saját tud. Az egyik közeli községben levő kőbányában több ezer mázsa kő lezuhant az ott dolgozó négy munkásra. A hatalmas kötömeg olyan robajjal zuhant le, hogy arra a távolabbi szőlőhegyekben dolgozó munkások is felgyűlétek. A falusiak megfélemlített erővel hozzáláttak a kórákás eltakarításához és a hajnali órákban rátaáltak a felismerhetetlenségig összeroncolt holttestekre. A szerencsétlenül járt bányászokat a hozzátartozóikon kívül az egész falu gyászolja. A cserlőri vizsgálat megállapította, hogy a hatóságoknak nem is volt tudomása e községben folyó kötejtésről és a falusiaknak erre nem is volt engedélyük.

KASZÁVAL VÉDEKEZETT A RABLÓK ELLEN ÉS KETTÉVÁGOTT KÉT BANDITÁT EGY DARUVÁRI FÜLDESUR. Belgrádból jelentik: A Politika című napilap jelentése szerint borzalmas rablóátadás zajlott le a jugoszláviai Daruvár községben. Hamzavaczk József 75 éves gazdálkodó csütörtökre virradó éjszaka felesége segélykiáltására riadt fel álmából. Azonnal kiugrott ágyából, az udvarra rohant, utközben egy kaszát vett magához. A pitvarban találta meg feleségét, amint három emberrel viaskodott. A támadók, amint észrevették Hamzavaczkot, rálöttek és az idős ember súlyosan megsebesült. Nem vesztette azonban el bátorságát, erejének végső megfeszítésével a támadókra rohant és kaszával feljűk sujított. A borzalmaserejű kaszavágás két banditát a szó szoros értelmében derékban kettészelt. A harmadik látva társainak borzalmas végét, elmenekült. A csendőrség erélyes nyomozást vezetett be az elmenekült rabló kézrekerítése érdekében.

MEGTARTOTTÁK AZ ANGOL LÉGIHADGYAKORLATOT. Londonból jelentik: A rossz időjárás miatt az elhalasztott légihadgyakorlatokat csütörtökre virradó éjszaka 342 repülőgép részvételével tartották meg. Annyi már most is megállapítható, hogy a gyakorlatok a védő rajok teljes sikerével végződtek.

Egy hét alatt kétszer is változtak Simleul-Silvaniei polgármester. Saját tud. Pár nappal ezelőtt dr. Gurzeu Mihály salajmezei megyefőnök minden indoklás nélküli simleul-silvaniei időközi bizottsága eddigi vezetői helyét újakat nevezett ki. Az új polgármesterek Pop Ervin tasnadi ügyvéd és Pop Dimitru nyugalmazott állami iskolai igazgató-tanító, kinevezésük előtti napon még nemzeti parasztpártiak voltak. Egyrészt ezért másrészt a város lakosságának az ismeretlen polgármester kinevezése miatti elégedetlensége miatt, az újonnan kinevezetteket háromnapos munkadélután leváltották. Az időközi bizottság elnökségét ideiglenesen maga dr. Lobontiu Emil képviselő, kamarai alelnök és a liberális párt megyei tagozatának elnöke vállalta el, míg alpolgármesterként Chiran Gergely kispasztort, a bizottság egyik tagját nevezték ki.

Budapestben lesz a békéért dolgozó „asszonyhét” állandó központja. Budapestről jelentik: A Nemzetközi Asszonyhét záróülésén a szervezőbizottság határozatot hozott, amelynek értelmében a békéért, a barátságért, a kölcsönös megértésért, a összetartásért dolgozó asszonyhét állandó központja mindenkor Budapestben lesz.

KÖRHÁZBA SZÁLLÍTOTTÁK JÓZSEF ATTILÁT, A NEVES MAGYAR KÖLTŐT. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban nagy feltűnést keltett, hogy József Attilát, az ismert magyar költőt súlyos ideggyógyászati szanatóriumba szállították. József Attila idegrohamot kapott és szanatóriumba való szállítása elkerülhetlenné vált.

Beültették a Szabadsajtót. Satu-Mare. Saját tud. A belügyminisztérium mellett működő legfőbb cenzurahivatal bizonytalan időre felfüggesztette a Szabadsajtó című satumarei napilap megjelenését. A rövid rendelet nem tartalmaz indokolást.

BUDAPESTRE ÉRKEZETT EGY VILÁGHÍRŰ OCEÁNREPÜLŐ. Budapestről jelentik: Csütörtök délelőtt 10 órakor a fővárosi repülőtérre érkezett Bastie Marie világ-hírű oceánrepülő, aki az elmúlt év decemberében Párizsból Buenos Airesbe repült. Bastie Marie kíséretében érkezett Wallee Juliánna, az ugyancsak neves francia pilóta is. Szibérián, Moszkván, Kónigsbergen, Varsón és Bucurestin keresztül érkeztek meg a magyar fővárosba, ahol egy napig maradnak.

Újabb két halálos áldozata van a vörhenyjárványnak. Satu-Mare. Saját tud. A városban pusztító vörhenyjárvány ütötte fel a fejét. Szerdán ismét meghalt 2 gyermek vörheny következtében.

HALOMSZÁMRA KOBOZTAK EL A ROMLOTT GYÜMÖLCSÖT AZ ORADEAI HETIPIACON. Oradea. Saját tud. Szerdán nagyarányú közegészségügyi razziazt rendeztek az oradeai gyümölcspiacon. Dr. Ciupa Lázár városi tisztiorvos a város és a rendőrség, valamint a közegészségügyi ellenőrök közreműködésével sora járta az összes dinnyeárusokat és azoktól százával kobozta el a rothadt és az egészségre rendkívül ártalmas dinnyeket. Különösen a sárgadinnyék között talált a hatósági orvos rengeteg rothadt, azokat társzerekerekre rakták és elkobozták. Az elkobzott dinnyeket a főorvosi hivatal alkalmazottjai megsemmisítették. A főorvosi hivatal jelentése szerint a tegnapi piaci razziazt legközelebb újból megrendezik.

Salajmezei híradó. Zălau. Saját tud. Ghit Dimitru, a lui Teodor Băitai gazda ellen kommunista propaganda terjesztése címén eljárást indított a község csendőrsége. — A legutóbbi megyei tanácsválasztás eredményeként a tanácsba 18 nemzeti parasztpárti (61 százalék) és 12 magyarpárti (39 százalék) jelölt jutott be. — Bak István hadadi gazda vásárba indult szekerén. A megijedt állatok súlyosan összerugdosták a szerencsétlen embert, aki különösen a fején szenvedett súlyos sérüléseket. Kórházba szállították.

* **Pályázati hirdetés.** A terebusti egyháztanács II. tanítói állásra pályázatot hirdet aug. 21-ig. Német képesítés kell. Fizetés 13.500 lei. Egyháztanács.

GYÓGYFÜRDŐK METROPOLISZA

3 hetes pausálkúra Budapesten

Vizummentes beutazás Magyarországra, 50 %-os kedvezmény a MAV vonalain. Gyógy- szállodai lakás, teljes ellátás, illetékek, kiszolgálás, adók, fürdő, orvosi felügyelet, körjáratok és további áranyagimények. Leibenz fizethetők sz.

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi vállalat összes rodóiban. — Oradeán: Europa Banca Dacia, Bul. Reg. Ferdinand 9

A bérlok tájékoztatása a béremelésről. Az oradeai Lakásbérlok Szövetsége közli: „Mindegyesekelőtt hangsúlyozzuk, hogy a béremelést a jelenlegi gazdasági viszonyok egyáltalán nem teszik indokolttá és arra most törvényes alap nincsen. A béremelés egyébként azonnali hatállyal nem eszközölhető, hanem csak a bérleti szerződés, vagy ilyen nem léteben a felmondási idő lejártával. Ettől eltérő béremelést minden bérlok jogosan utasíthat vissza. Ugyanez áll a járulékokra nézve is. Minden felvilágosítást díjmentesen nyújt a Lakásbérlok Szövetsége, Str. Rimanóczy 12. szám.

ELBOCSÁTJA A CFR A TUBERKULÓTIKUS BETEGSÉGBEN SZENVEDŐ ALKALMAZOTTAIT. Bucuresti. Saját tud. A CFR igazgatósága legutóbbi ülésén nagyfontosságú határozatot hozott. Eszerint a vasutak szolgálatában többé nem tűnnek meg tuberkulotikus betegségben szenvedő alkalmazottak. Az igazgatóság a határozat végrehajtására elrendelte, hogy rövidesen vizsgáljanak meg minden alkalmazottat, vajjon nem szenved-e tuberkulózisban? Akiket betegnek találunk, azokat azonnali hatállyal elbocsátják a vasut szolgálatából, illetőleg, ha megvan a kellő szolgálati idejük, nyugdíjazzák őket. Külön határozatot hozott az igazgatóság azokra az alkalmazottakra, kik önként kérik tuberkulózis címén a nyugdíjaztatásukat. Az ilyenek előbb 5 évi szabadságot kapnak, amiből három éven át teljes, 2 éven át pedig félfizetést élveznek. Ezután pedig a nekik járó nyugdíjösszeget kapják a vasutól.

* **Internátusi felvétel.** A braşovi római katolikus főgimnázium internátusa a jövő 1937—38. iskolai évre tanulókat elfogad. Félvilágosítással szolgál az internátus felügyelősege: Braşov, Liceul rom. cat.

Devai hírek. Saját tud. Dr. Miocu Romulus hunedoarai megyefőnök elnökletével megalakult a megyei tanács. A megjelent 30 tanácsos letette az esküt és ezután megválasztották a tisztikart. Elnök lett Bursan Constantin képviselő, alelnököknek dr. Pocol Valér közjegyzőt és dr. Fulep Desideriu szenátort választották meg. Ezzel kiölték a szakközvetítő tagjait. Ezek aztán saját maguk választanak elnököt. Az alakuló gyűlés a déli órákban ért véget. Augusztus 9-én éjjel fél 2 órakor a Simeriáról Deva felé haladó személyvonat a devai állomásra közelében elcsúszott. Marin Vasilie falusi embert. A vonat a szerencsétlen embert derékban szelte ketté. A vizsgálatot megindították annak megállapítására, hogy a szerencsétlen ember hová való és miképpen került ejjel a sínekre.

Panaszok a háziszemét kihordásának rendeltetése miatt. Az oradeai Háztulajdonosok Szövetsége közli: A Háztulajdonosok Szövetsége naponta beérkező panaszok szerint a köztisztasági üzem nem tesz eleget az 6t terhelő kötelezettségeknek. Nem hordatja ki naponta a háztartásokban felgyülemelő szeméteket, növényi és gyümölcs hulladékokat. Ezek aztán a jelenlegi meleg évszakban erjedésnek, rothadásnak indulnak, megfertőzik a lakásoknak, a házaknak a levegőt és veszélyeztetik az egész város egészségét. A Háztulajdonosok Szövetsége egyékes eljárást kíván megindítani ennek az anomáliának a megszüntetése érdekében és ezért felkéri a város összes háztulajdonosait, hogy a szövetség irodájában (Rimanóczy-u. 8. és Avram Iancu-u. 13.) irásban jelentsék be azt, hogy a szemétkihordó kocsi mely időközökben jelentkezik a házi szemét kihordása céljából.

* **Moneasa fürdőre** rendez a „Vulturii” (Sasok) Turista Egyesülete folyó hó 22-én kirándulást a Czaran emléktűnnap alkalmával. Az ardeali turistaság kiemelkedő nagyságának Czaran Gyula születésének 90. éves évfordulója alkalmával Ardeal valamennyi turista egyesülete előreláthatólag meg fog jelenni, hogy a természet ezen nagy kutatójának és feltárójának tiszteletére egy nagyszabású találkozó keretében szenteljen emléket és a moneasai temetőben levő sírját megköszoruzza. Részvételi díj 120 lei. Indulás reggel 5 órakor, visszaérkezés ugyanaz nap. Kedvezményes étkezésről (ebéd 40, vacsora 25 lei) igénylések esetén gondoskodás történik.

* **Felvétel a minorita rendbe.** A Konventuális Minorita Rendtartomány tagjai közé felvételt nyerhetnek vallásos életű, jó tehetségű és kifogástalan magaviseletű ifjak, akik a szerzetes-pap életre hivatást éreznek magukban. Akik már valamilyen más szerzetben voltak, azok felvételt nem nyerhetnek. (Can. 542, n. 1.) A kérvényhez mellékelendők: 1. Keresztlevél és bérmentési bizonyítvány, 2. Erkölcsei bizonyítvány a plébánostól vagy a vallásánartól, 3. Orvosi bizonyítvány, 4. Gimn. VIII. oszt. bizonyítvány, 5. „Nyilatkozat” a szülőktől arról, hogy kiskorú fiuk szerzetbe lépését megengedik és tőle anyagi segítyezést nem várnak. A kérvények a Minorita Tartományfőnökséghez (Arad, Minorita Rendház) küldendők. A tehetségesebb ifjakat a minoriták Rómába küldik egyetemre. Segédtestvérekül felvétetnek katonai szolgálatukat kitöltött, vallásos nevelésű, egészséges fiúk, akik hivatást éreznek arra, hogy a papoknak segítőtársai legyenek a templomi szolgálatban és a házi és gazdasági munkában.

A VÉRBEŒ OLDOTT VEGYI ANYAGOKTÓL FÜGG A JÓ, VAGY ROSSZ KEDV. Bécsből jelentik: Klemperec bécsi ideg orvos megállapította, hogy szoros összefüggés van a kedélyállapot és a vérben oldott vegyi anyagok mennyisége között. Például a káliummennyiség csökkenése és a kalcium növekedése jó kedvet idéz elő. Minden kedélyállapotnak meg lehet találni a vegyi ellenértékét s idővel a vegyszerek szorgos kutatásai lehetővé teszik majd bármely tetszésszerű hangulat mesterséges előidézését. A vérből sok betegség, így az agyvelő megbetegedései is kiemelkedhetnek. Ez a módszer lassankint odáig fog finomodni, hogy vérvizsgálat alapján megállapítható lesz az agytumor pontos keletkezési helye; ma sokkal nehezebb vizsgálat mellett is csak bizonytalan diagnózist tudnak felállítani az orvosok.

Mese két fél medaillonról és két egymásra talált testvéréről. Rómából jelentik: De Biagio keletriai olasz önkéntes hosszú évek óta most tudta meg, hogy él egy nővére is, aki két évvel fiatalabb nála. De Biagio Párizsban született ismeretlen szülőktől s kora gyermekkorában került Olaszországba. Egyetlen születési okmánya egy kis arany fényképezelenec egyik fele volt, amelybe neve és születésének ideje volt belevésve. Hazatérve Afrikából, egyik ismerőse közölte vele, hogy Alexandriában megismerkedett egy ugyancsak De Biagio nevű leánnyal, aki szintén egy fél medaillont hordott magánál fényképpel és bevéséssel évszámmal. De Biagio ismerőse adatai alapján felkereste a kérdéses leányt s megállapította, hogy a két fél szelence egy egészet alkot s mind az adatok, mind pedig keztőlük hasonlósága alapján s derült, hogy valóban testvérekről van szó. Most mindketten együtt keresik még mindig teljesen ismeretlen szüleiket.

TITKOS RIASZTÓ KÉSZÜLÉKEK A WASHINGTONI FEHÉR-HÁZBAN. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök külön rendőrsége titkos riasztókészülékeket vezetett be a Fehér Házba: az elnök és bizalmasai gombnyomással rendőri segítséget hívhatnak. A Fehér Ház rendőrszobájában elhelyezett villamoscsengőket az elnök, továbbá fia, James Roosevelt ezredes, titkárai: Early, McIntyre és Le Hand Margit kisasszony íróasztalain elrejtett gombokkal lehet megszólaltatni, mire pillanatok alatt fegyverbe áll a rendőrség és önmaguktól bezárulnak a Fehér Ház kapui, mialatt színes lámpák kigyulladására mutatja, melyik szobából adták le a veszjelet. Ezenkívül Early titkár szobájának ajtaját csak akkor lehet kinyitni, ha a titkár egy titkos gombot nyom meg. Csak ezen a szobán keresztül lehet az elnök irodájába jutni, tehát a titkár beleegyezése nélkül senki sem kerülhet az elnök elé.

Belga-Kongóban bányásszák a legtöbb gyémántot. Londonból jelentik: A délafrikai De Beers-társaság és a londoni Diamond Corporation and Diamond Trading Company most letette közé kimutatását az 1935-ös gyémántbányászat eredményeiről. A jelentés az egész világ gyémánttermelésének mintegy 95 százalékáról nyújt képet és megállapítja, hogy a múlt évben több gyémántot bányásztak, mint valaha, mióta a gyémántbányászatról kimutatások készülnek. Az éves termelés 8.2 millió karát volt (egy karát 0.2 gram), míg 1934-ben 5.5 millió karát, 1933-ban 4.1 millió karát, 1928-ban pedig 7.8 millió karát gyémántot bányásztak. A jelentés szerint Dél-Afrika vezető szerepe megszűnt, míg 1928-ban még 4.4 millió karáttal vezetett, most 0.675 karáttal erősen visszaesett. Helyét a belga Kongó foglalta el, melynek 1935-ös termelése 4.3 millió karát, míg 1928-ban csak 1.6 millió karát volt az egész gyémánttermelése.

* **A fogak legádázabb ellensége a szájsav,** amely a szájból és a fogak között visszamaradt ételmaradékok erjedésének és rothadásának képződésére. A szájsav az okozója a legelterjedtebb fogbetegségnek, a fogsúnak (caries). Ez megtámadja a fogak zománcát és ezáltal a baktériumok részére szabad utat nyit a fogcsont csatornába. M-g kell tehát akadályozni a szájból végbemenő erjedő és rothadó folyamatot és pedig egy baktériumölő és antiszeptikus hatású fertőtlenítő szájviz segítségével. Az ODOL 83 antiszeptikus és baktériumölő erejénél fogva behatol a szájüreg legelrejtettebb rétegeibe is és ezáltal megakadályozza a rothadási és erjedési folyamatokat a szájból. Az ODOL 83 tehát a legideálisabb szájápoló szer.

BOSTON VÁROS RÉMES PUSZTULÁSÁT JÓSZOLJÁK. Washingtonból jelentik: L. Don Leet dr., a Harvard-egyetem földrengésszelő állomárának igazgatója kijelentette, hogy Bostont ötven év múlva órlási földrengés fogja a föld színéről elszepelni, úgyhogy kő kövön nem marad a városban.

ÉLÉNK AZ ÉLET A CIUCI FÜRDŐ-ÉS NYARALÓHELYEKEN. Mercuria-Ciuc. Saját tud. Bár az utóbbi esős napok sok fűrdőt és nyaralót elriasztottak, mégis népes és élénk élet folyik a ciuci fűrdő-, nyaraló-és üdülőhelyeken. Tusnad-fűrdőn mintegy ötezerre lehet tenni a fűrdővendégek számát. Legtöbben az ókirályságból jöttek, de számmal vannak külföldiek is. A fűrdő élénk élete fellendítette a környező falvak és városok gazdasági viszonyait is. Így ismerkedik meg a falvak székely lakossága az idegenforgalom előnyeivel, melyet kezdetben nagyon lekicsinyelt. A Ghilcos-tó idegenforgalma is napról-napra nő. Csoportos és társas iskolai kirándulók, turistaegyesületek hatalmas társas gépkocsiai egymást érik a vadregényes szerpentinben. Nem mondunk sokat, ha azt állítjuk: Gheorgheni város forgalma és gazdasági élete a kirándulók létszámától, tartózkodásától és fogyasztásától függ. Ez a gazdasági élet most vérkeringésszerűen lüktet és bizalommal tölti el a kis székely város iparosait, kereskedőit és gazdaközönségét a jövő iránt. Zsufolt a ciucciucei, Hargita-fűrdő is, valamint a sántimbru-ciuci havasi, u. n. Bűdös-fűrdő minden szobája, hűtőhelye foglalt. Nemkülönböztetve igen sokan nyaralnak a ghimesvölgy, Kalfás József tulajdonát képező u. n. Sötétpatakfűrdőn is. Sok a vendég a mures-izvori üdülőhelyen is. Ennek egyetlen hibája, hogy nincs megfelelő fűrdője. Mindent összevéve, a ciuci fűrdőélet az idén kielégítő, még a mercuria-ciuci, jidodini fűrdők sem panaszkodhatnak.

Kilencven méteres szárnyú óriásrepülőgép. Londonból jelentik: A Shott-fivérek orchestri (Kent megye) repülőgépgyára 75 méter hosszú vízirepülőgépet épít 90 méter hosszú szárnyakkal. Az óriásrepülőgép, amely rajta van oly nagy, mint egy La Manche-csatornabeli gőzhajó, száz utast szállíthat óránként 400 kilométer gyorsasággal vagy ötven utassal leszállás nélkül körülrepülhet a fél világot. Az óriásrepülőgép a birminghami légitársasági vállalat távkeleti vonalain szolgálatot teljesít.

* **Meghülésnél és náthaláznál, torokgyulladásnál és mandolalobnál, idegfájdalmaknál és szaggatásnál** reggelenként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz nagyon jót tesz, mert a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül pedig jó emésztést és fokozott anyagcserét biztosít. Az orvosok ajánlják.

A beduin törzsfők nagyon megszerették a telefont. Londonból jelentik: Glubb kapitány, a transjordániai sivatagi őrzőparancsnok, kinek feladata az iraki földalatti kőolajcsővezetékek és távbeszélő vonalak megvédelme a beduin portyázóktól, kitűnő hadicseszt eszelt ki. Minden beduin törzsfőnök sátrába ingyen távbeszélőt vezetett be és havi járulékot fizet a főnököknek a csővezeték és a távbeszélő vonalak „karbantartásáért”. A távbeszélő használata soha nem álmódott élvezetet és tekintélyt biztosít a törzsfőknek és az a fenyegetés, hogy „leszerelik a telefont”, minden fegyvernél hatásosabban ösztönzi őket a vonalak megvédésére.

MOZI-STATISZTIKA. Párizsból jelentik: Két állam van csupán Európában, ahol nincsen mozi: Izland szigetén és a kis San Marino államban. A legtöbb mozgószínháza Németországnak van; számszerint 5243, utána következik Anglia 5088-al, Franciaországban 4100 és Olaszországban 3900 mozi van. Oroszországot nem számítva, egész Európában összesen 33 ezerre rug a mozisok száma.

BÉLYEGROVAI

Leopardi emlékbélyegek

Az olaszok egyik legnagyobb költője, Leopardi 1837-ben halt meg Nápolyban. A százszentéves évforduló alkalmából az olasz posta Leopardi emlékbélyegeket adott ki, amelyet egy flórenci festőművész, Francesco Chiapelli tervezett. Az 50 centes, széles alakú bélyeg közepén van Leopardi férfikorából való arcmása, jobboldalon az értékjelzés, balról ornamentális díszítés. Széltében 27, magasságában 16 fogazata van a bélyegnek.

Uj liechtensteini bélyeg

Liechtenstein fejedelemség három új bélyeget becsatolt ki. Mind a három M. Schiell münchen rajzolóművész tervei után készült. A 3 rappenes barna színű és a Wild-kastély romjait ábrázolja.

A 10 rappenes lila színű és a Vaduz várának festői romjai díszítik, a harmadik 50 rappenes barnaszínű, Gutenberg vára és egy páncélos vitéz profilképe díszíti. Valamennyi új bélyeg jobb alsó sarkában Liechtenstein fejedelemség címere van, ettől balra az a felirat: Fürstentum Liechtenstein. A bélyegkeg 23x15 fogazatuak. Ezekből a bélyegkekből csak egy kiadás készült.

Használt bélyegeket csak a Nemzeti Bank engedélyével szabad külföldre küldeni

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bank rendeletet adott ki, melynek értelmében a jövőben használt bélyeget csak a Nemzeti Bank engedélyével szabad külföldre küldeni. A Jegybank az engedélyt csak abban az esetben adja meg, ha a kérelmező elküldés előtt a bélyegkeg ellenértékét devizában a Nemzeti Bank rendelkezésére bocsátja. A Nemzeti Bank abból indul ki, hogy a bélyegkereskedő a külföldön devizát kap a használt bélyegért és ezért követeli a devizák előzetes leszállítását, de figyelmen kívül hagyja, hogy ezzel a külfölddel eddig folytatott bélyegkereskedelem és bélyegcserre egy csapásra megszűnt, mert a legtöbb esetben a bélyeggyűjtő a külföldre küldött használt bélyegért nem devizát, hanem cserebélyeget kap.

Színes pósta

*

Betlehem Georgia állambeli városkában nem hiába vette e város nevét a bibliai Betlehemről, még sohasem volt szükség rendőrré. A városban nincs is rendőr, egy megdölgötlan városi tanács azonban a börtönt mégis megépítette, amely fennállása óta állandóan üres áll, mert még sohasem volt arra ok, hogy valakit bezárjanak. A városban nincsenek gonosztevők és így a börtön udvara is begyepesedett.

*

Bern gyógyszerészeti klinikájának professzora, dr. Lenggenhager kutatásokat végzett a tengeri betegségek keletkezési helyének megállapítására és megállapította, hogy a tengeri betegség nem a belső füljáratok úgynevezett labirintusában található egyensúlyi idegek izgalmaiból áll elő, hanem a felső hasítájék idegzavaraiából. Itten vannak ugyanis az úgynevezett szimpatikus idegek, amelyek a hajó himbálózásától a léghajó és a repülőgép, valamint a vasút rázásától izgatódhatnak és így émelygészerű érzés keletkezik az emberben. Lenggenhager határozottan megkülönbözteti azonban a gyors forgás következtében létrejövő szédülési érzetektől a tengeri betegséget, mert ez előbbi szédülési érzetek ténylegesen a labirintus izgatásából származnak:

*

Pasadena kaliforniai városban már hosszabb idő óta nők látják el a rendőri szolgálatot. A rendőrök rendkívül komolyan fogják fel hivatásukat, amit felettes hatóságok is elismernek, mert igen sokszor az asszonyrendőrök közbelépése sokkal áldásosabb és tapintatosabb volt, mint a férfiaké. Bármilyen kitudően működnek is az asszonyrendőrök, a felsőbb hatóságok még sincsenek megelégedve a külsejükkel, mert a nők minden szolgálatkészségük mellett sem tudnak a hiúságról lemondani és lehetőleg a legutolsó divat szerint szeretnek öltözni. És éppen ez az, ami nem egyeztethető össze a szigorú rendőrlégénységi szabállyal. Az újszertendőre azután a pasadenai rendőrhatalóság napiparancsban adta ki a borotvált szemöldök és a pirosra lakkozott körmeik elleni anatómáját. A fent említett kozmetikai különbségek ugyanis azonnali elbocsátással járnak a pasadenai rendőrségnél. Most fog azután igazában megmutatkozni, hogy valódi jó rendőrök-e a pasadenai asszonyok és hogy hivatásuk miatt képesek-e lemondani a legújabb divat kétes örömeiről.

*

Anglia egyik börtönéből három rabnő szökött meg a napokban. A három rabnő rendkívül erőfeszítéssel mászta meg a börtön hatalmas falait, ami sikerült is nekik. Az országútra kiérve, az első arra haladó autótól potyautazást kértek, mire az autó meg is állt, a vezető pedig felvette őket kocsiába. Annál nagyobb volt azonban a három szökevény meglepetése, amikor látták, hogy a kocsi belsejében maga a fogházfelügyelő ül, aki azonnal viseza is vitette őket a börtönbe.

*

Párizs világkiállításáról minden fontosabb kultúrnyelven számos propaganda-iratot adtak ki. Ezekben a propaganda-iratokban Párizs helytörténetét is leírják. A párizsi lakosok legnagyobb része maga sem tudott róla, hogy Párizs a XVI. és XVII. században még — gyógyhely volt. XVI. Lajos uralkodása alatt Passy-ban, amely ma Párizs legelőkelőbb városrésze, két vastartalmú forrást fedeztek föl. Az orvosok a források ásványvizét gyógyítóerejének tartották és így betegeknek passy-i fürdőkúrákat rendeltek. XV. Lajos alatt Passy mondain fürdőhelyé nőtte ki magát. Gyógyuszállója, az akkori előkelő udvari körök találkozóhelye volt. A forradalom alatt azonban szétrombolták a pompás üdülőszállókat és így Passy, mint fürdőhely feledésbe merült. Párizs másik részében Batignollesben is voltak gyógyforrások, amelyek ként tartalmaztak. A múlt század elején kútúrás közben fedezték fel ezeket a forrásokat, egy ideig használták is őket, de azután a források kiapadtak.

SPORT

Veszélyben a tokiói olimpia?

Elveszik a rendezési jogot Japántól, ha 1938-ban is háborút visel

Koppenhágából jelentik: Az 1940-ik évben Japánban tervezett világolimpiásszal kapcsolatban az „Aftenposten” című lapban rendkívül érdekes cikk jelent meg, amely minden bizonnyal a szenzáció erejével hat sportkörökben. A lap intervjút közöl a nemzetközi olimpiai bizottság egyik tagjával, akinek nevét azonban diszkrétan elhallgatja.

A cikk azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy Japán jelenlegi háborús helyzetében tart-e még jogot az olimpia megrendezésére, vagy sem. Az olimpiai bizottság tagja kijelentette a lap munkatársa előtt, hogy az olimpiai bizottságot rendkívül nyugtalanítja a távolke-

leti helyzet, annál is inkább, mert az olimpiának teljesen nyugodt légkörben kell lezajlania, tehát semmiképpen sem rendezhető meg olyan országban, amely háborút visel. Természetes, hogy a nemzetközi olimpiai bizottság távolról sem óhajt, akár közvetett módon is beavatkozni a japán-kinai konfliktusba, azonban a bizottság legközelebbi ülésén, amely 1938-ban lesz Kairóban, felteszik majd a kérdést, hogy Japán háborút folytat, avagy nem. Ha a válasz igenlő lesz, úgy kétség nem férhet ahhoz, hogy a bizottság megvonja Japántól az olimpia megrendezésének jogát.

Négyedzőközpontot állítanak fel a válogatott játékosok részére

Bucurestiből jelentik: A labdarúgó szövetség válogató bizottsága elhatározta, hogy új rendszer szerint válogat a szeptember 6-iki Románia—Jugoszlávia és Románia B.—Jugoszlávia B. válogatott mérkőzésekre. Helyesebben csak a B. válogatott kijelöléséről van szó, mert az A. válogatott nagyrésze adva van a Lodzban győztes csapatban. A B. válogatottat úgy jelölik ki, hogy négy központban tömörítik a válogatás szempontjából számbavehető játékosokat. Ez a négy központ: Timisoara, Cluj, Braşov, Bucureşti. Az öszezhívott játékosokból azután csapatokat alakítanak és Timisoara—Cluj, valamint Braşov—Bucureşti edzőközpontok mérkőzésén válogatják ki a végleges B csapatot.

KAC „U” 1:1 (1:1). Clujról jelentik: A kerületi vízpolóbajnokság döntő mérkőzése szerdán döntetlenül végződött. Báza, a KAC, Orosz az U. góllövője. A mérkőzés történetéhez tartozik, hogy szerdán délelőtt a KAC két legjobb játékosát Bundialeket és Zieglert a vízpoló-bizottság eltiltotta a játéktól. Mivel a KAC és U. pontszámában egyenlően állnak a gólarány nem határoz, ma délután 3 órakor újrajátszák a mérkőzést.

MAGYAR USZÓVILÁGREKORD. Budapestről jelentik: A magyar válogatott 4x100 m-es gyorsuszóstaféta szerdán 4 p. 04.4 mp-es idővel világrekordot uszott.

Olvassátok és terjesszétok a Magyar Lapok-at!

KÖZGAZDASÁG

Románia halkereskedelme

Az emberiség gazdasági történelmében az élethelehetőségeknek három ősalapja van: halászat, vadászat és földművelés.

Ezek közül a halászat — a legősibb lételem — egyik legfontosabb tényezője a gazdasági fejlődés történetében.

Románia a Fekete tenger, a Duna hatalmas deltáival és több bővizű folyó kipuhtíthatatlan nagy halmennyiséget tartalmaz. Most felvetődik a kérdés, hogy miért éppen itt, ebben az országban annyira magasak a halárak. A természetnek ehhez a pazar adományához miért csak azok juthatnak hozzá, akik meg tudják fizetni ezeket a magas árakat. Ennek a kérdésnek egyszerű magyarázata van. Igaz, hogy Románia halgazdagság szempontjából első helyen áll, de a hal nálunk nem lévén közszükségleti cikk, luxus cikké avanszált. Ahhoz pedig, hogy a haláru közszükségleti cikk legyen, az első feltétel az, hogy olyan mennyiség álljon a fogyasztóközönség rendelkezésére, amely mennyiség mindenkor fedi a szükségletet. A hal pedig romlandó cikk és így a kereslet és kínálat törvényszerűsége szerint potom áron lehetne beszerezni. Ez a körülmény okozta azt, hogy a kereslet túlhaladja a kínálatot. A halkereskedelemnek ez a megromlott gazdasági egyensúlya tette drága luxus cikké itt a természetnek ezt a megmérhetetlen adománnyát. Felvetődik továbbá a kérdés, hogyan lehetne elérni azt, hogy a kínálat egyensúlyban álljon a kereslettel vagy éppen túlhaladja azt. Ez probléma, mint ahogy az emberi életben minden probléma lesz, ha mesterséges akadályok merülnek fel. Ilyen mesterséges akadályokba ütköznek itt — ennél a kérdésnél is — a megoldások.

A helyzet az, hogy a dunai halászat állami és az államnak jelentős jövedelmi forrása; e körülmény folytán lett fényűzési cikk az egyébként természet által majdnem ingyen nyújtott halból. Minden olyan akció, mely ezt az akadályt igyekszik elhárítani az útból, az előbb említett okból kifolyólag kilátástalan. Egyetlen lehetőség volna: a halgazdaságok szaporítása. Igaz ugyan, hogy ehhez idő és vállalkozási kedv kellene. A halgazdaságok szaporításával ugyanis a dunai halászat árait lényegesen redukálni lehetne, de ebben az esetben az államnak nem volna jövedelmi forrása többé, tehát a dunai halászat szabaddá tételével a magánhalgazdaságot nyomban vízbefojtaná.

Igy tehát a hal, melyet a természet hajlandó volna ingyen ajándékozni és bőkezűen marad továbbra is luxus cikk és nyenc falat, betegek és szegények ábrándja és gazdagok eledele.

Uj utasítások az iparosok vizsgabizottságai számára

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium eddig még mindig nem készítette el az ipari előkészítéssel szülő törvény végrehajtási utasítását, ami sok esetben zavarokra vezetett, miután a törvény életbelépett. Éppen ezért a minisztérium a vitás pontok megvilágítására rendeltet adott ki, melynek főpontjai a következők: Azok a gépezetkezelők, motorkezelők és fűtők, akik 1936 április 30-ig a kereskedelmi minisztérium közegei előtt képesítő vizsgát tettek és erről bizonyítványt kaptak, nem kötelesek új vizsgát tenni.

A munkakönyvet nem lehet több foglalkozásra vagy egy foglalkozás több ágára kiállítani.

Ha valaki többféle foglalkozásra akar munkakönyvet, köteles két vagy több munkakönyvet kérni. Azon iparosok, akiknek ipara nincs felsorolva a törvény mellékletét képező kimutatásban, nem kapnak új munkakönyvet, hanem a régi munkakönyvet tartoznak megőrizni.

Férjes asszonyoknak új nevükre csak akkor lehet a leánynevet kiállított munkakönyvet kicserélni, ha bemutatják házassági levelüket.

A kisebbségi nyelven kiállított munkakönyvhöz hiteles román másolatot kell csatolni.

A tanulatlan gyári munkások könyveit nem cserélik ki.

Miután most egész sereg iparagat kötöttek képesítéshez, amely eze őtt nem volt képesítéshez kötve, ennél fogva ezen iparágak művelői nem nyújthatnak be okiratot képesítésükről, ilyenkor az iskolai előkészítéssel és a gyakorlatot képesítésnek veszik. Külföldi iskolák bizonyítványait is el lehet fogadni, ha a minisztérium a vonatkozó iskolát egyenrangúnak ismeri el.

Élet — regény.

Hét ős, egy tavasz

Hét asszony-élet, hét ős, földelmes élet mutatja be az író: NAGY ANNA, finom megfigyeléssel és sok közvetlenséggel a fiatal leány napsugaras boldog életét és szerelmek kapcsán.

Ára 35 lej és portó.

Megrendelői könyv az alábbiakban.

Azon munkások, akik három éven keresztül dolgoztak egy szakmában és arról bizonyítványuk van,

vizsga és iskolai képzés nélkül kaphatnak új munkakönyvet.

Hasonlóképpen a már bizonyos ideig működött mesterek is. Ilyenkor a bizottság a színhelyre, illetve műhelybe megy és a helyszínen tapasztaltak alapján állítja ki az új munkakönyvet.

A „Húsipar és Húskereskedelem” clujai szaklap legújabb száma, — amely 36 oldal terjedelemben, román, magyar és német nyelven jelent meg, változatos, gazdag cikk- és híryanagával ismételt méltán tarthat számot olvasói, az ország húsiparosainak és kereskedőinek érdeklődésére. Főbb cikkei a következők: Egyesülésben van az erő. Milyen a húsiparnak engedélyezett új állami adózási rendszer? Közérdekű szakipari felvilágosítások. Nyersbőrkereskedelmünk. Belpiacunk. Halkereskedelmünk. Húsipari helyzet az ország több városában. A húsipart és rokonszakmáit érdeklő több összes rendelet. Belföldi és külföldi húsléleltel-, nyersbőr-, bél- és halárak. Szakipari hírek. Az aradi húsiparosok követendő példája stb. stb. A hentesek, mészárosok és rokonszakmáiknak ezt a tartalmas szaklapját, amely nemcsak informatív célzatú, de a fontos szakipari érdekeiért minden számban bátran sikra is száll — nemcsak a húsipar, — de még a munka, kereskedelmi, ipar és mezőgazdasági kamarák és a hatóságok is hiánytöltőnek, szükségesnek látják és megrendelik. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Cluj, Str. Petru Maior 17. szám alatt.

Maximális árak Simleul-Silvanieiin. Saját tud. Az élelmickek árait Simleul-Silvanieiin a következőkben maximálták marhahús (6 hónapostól 2 évesig) 22 lej, két éven felül 16 lej, szopós-borjú hús ára nincsen maximálva sertés 22, zsirnak való szalonna 28, füstölt szalonna 34, haj 32, zsír 36, tepertő 12, integrált liszt (78 százalékos) 10, 4-es 10, 5-ös 9, 6-7-es 8, korpá 3, kukoricalisz 4, fehér kenyér 9.50, félbarna 8.50, barna 7.50.

A satumarei hetipiac árai. Saját tud. A szerdai hetivásár forgalma gyenge volt. Terményárak: búza 440—450, rozs 480—490, zab 370—380, árpa 360—370 lej métermázsánként. Állatarak: hizott sertés 20—21, jó vágómarha 12—14, II. r. vágómarha 10—12 lej kgr-ként élőszuliban. Takarmányárak: Széna 160—170, lóhere 200 lej per q.

Arcképek

Hilánféle

Lakótárs
lenne központban fiatal urileány, családnal, vagy magános idősebb hölgyvel. Címet a kiadóba kérek.

Középkori urinő
elfogad teljes ellátásra szolid, nyugdíjas urinőt vagy idősebb urat, kinek gondozását vállalná, nyugodt, csendes otthon biztosítana. — Özv. Passinovits Adolfné, Satu-Mare, Str. Grig. Alexandrescu 21.

Tanító család
diáklányokat teljes ellátásra elvállal. Cim a kiadóban.

Pótvizsgára
középkorúakat előkészítők Szabó Zoltán Oradea, Str. Take J. nescu 6 szám

Lakás

Butorozott,
elegáns utcai szoba különbejárattal 1-2 személy részére kiadó. Oradea, Str. Dr. V. Babes 12. szám.

2 vagy 3 szobás
modern földszinti lakás november 1-re kiadó Oradea, Str. Bratianu No. 27.

Kiadók
egy- és kétszobás lakások novemberre, Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Kétszobás,
modern parkettás, fürdőszobás lakás, mellékhelyiségekkel, november 1-re kiadó Oradea, Str. Regele Carol 19. szám.

Központban
kétszobás előszobás, konyhás udvari lakás kiadó. Str. Cosbuc 11.

Központban
egy ur 4 szobás modern magánház szeptember 1-től kiadó. Ertekezni Nagy cipész, Oradea, Regele Ferdinand 47. szám alatt.

Kiadó
kétágyas, külön bejárattal butorozott szoba, egy személy részére is. Oradea, Strada Bratianu 49. szám.

Adás-vétel

Használt
fekete bádognéző eladó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 50. szám.

Eladó
használt háló és ebédlő butorok. Oradea, Str. Avram Jancu 6. szám. Czimer.

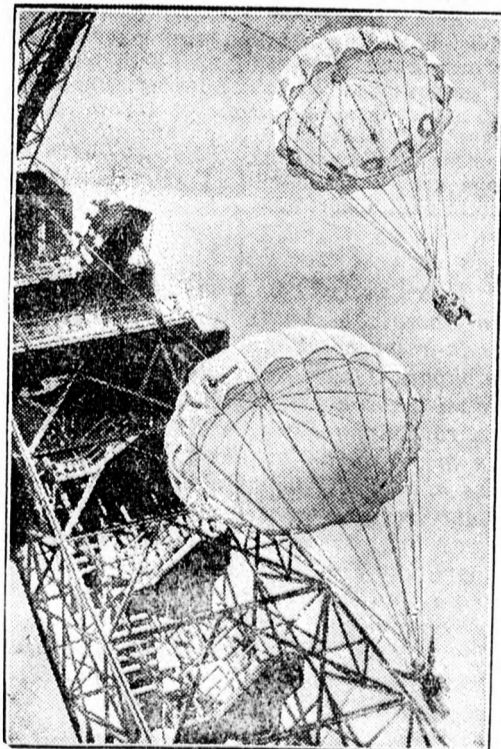
Eladó
egy nyolchónapos fekete, fajtisza német dog him kutya. Oradea, Str. D. Comşa 8. (Nagyállomásnál.)

Alkalmazás

Zárdák figyelmébe!
Katolikus urileány állást keres zárdánál, csekély fizetés mellett, mint kisegítő, kiskasszony vagy tükárnő. Cim: Zárda, Sft. Gheorghe, jud. Treiscaune.

Gazdasági szakiskolát,
kitűnő eredménnyel végzett egyén, a gazdaság minden nemében jártas, állást keres. Szíves megkereséseket „Gazdaság” jeligen a kiadó továbbítja.

Házvezetőnének
menne tökéletesen főző középkori nő, esetleg intézetbe vagy egyesületekhez, vidékre is. Cim: Burik Józsefné Oradea, Str. Tornatorului 7. szám.

Ejtőernyős ugrások a párizsi vilákiállításán, ahol a kiállítás látogatói az erre a célra épített magas toronyról az ejtőernyőugrást gyakorolhatják.